

SMJERNICE ZA USKLAĐENE I ZAJEDNIČKE INSPEKCIJE

2020. december

Popis pokrata

Pokrate	Definicija
CJIs	Usklađene i zajedničke inspekcije
EDPB	Europski odbor za zaštitu podataka
EK	Europska komisija
ELA	Europsko nadzorno tijelo za rad
EU	Europska unija
EU-OSHA	Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu
GDPR	Opća uredba o zaštiti podataka
ILO	Međunarodna organizacija rada
IMI	Informacijski sustav unutarnjeg tržišta
KPI	Ključni pokazatelj uspješnosti
MS	Država članica
NLO	Nacionalni časnik za vezu
PIR	Izvješće nakon inspekcije
SPO	Organizacija socijalnih partnera

Sadržaj

Popis pokrata	2
1. Uvod	4
1.1 Važnost usklađenih i zajedničkih inspekcija	4
1.2 Glavni subjekti i tijekovi rada za usklađene i zajedničke inspekcije koje podupire ELA	7
1.3 Svrha smjernica.....	7
2. Smjernice za države članice u pogledu tijeka rada za podnošenje zahtjeva za koordinaciju i potporu ELA-e za potrebe usklađene i zajedničke inspekcije	9
2.1 Prepoznavanje i utvrđivanje slučaja.....	10
2.2 Države članice ispunjavaju obrazac ELA-e s podacima o predmetu	11
2.3 Nacionalni časnici za vezu šalju ELA-i službeni zahtjev za potporu i obavješćuju druge uključene države članice.....	12
2.4 ELA ocjenjuje zahtjev za podupiranje usklađenih i zajedničkih inspekcija	13
2.5 Države članice i ELA ispunjavaju i potpisuju sporazum te se dogovaraju o posebnostima konkretne usklađene i zajedničke inspekcije.....	14
2.6 Izvršenje predmeta	17
2.7 Koordinator zajedničkog djelovanja izrađuje izvješće o daljnjem praćenju	19
2.8 Države članice i ELA utvrđuju nedostatke i moguća buduća djelovanja	19
2.9 Države članice i ELA zaključuju predmet i planiraju moguće daljnje postupanje	20
3. Smjernice za ELA-u u pogledu tijeka rada za pokretanje usklađenih i zajedničkih inspekcija	22
3.1 ELA prikuplja informacije iz pritužbi te vlastitih analiza i procjene rizika.....	23
3.2 ELA dovršava ocjenu i prosljeđuje predmet izvršnom direktoru.....	24
3.3 Službena odluka izvršnog direktora ELA-e o tome treba li uputiti predmet tijelima predmetnih država članica.....	24
3.4 ELA preko nacionalnih časnika za vezu šalje državama članicama podatke o predmetu i prijedlog za provedbu usklađene i zajedničke inspekcije.....	24
4. Smjernice za organizacije socijalnih partnera na nacionalnoj razini u pogledu tijeka rada za skretanje pozornosti ELA-e na slučajeve.....	25
4.1 Socijalni partneri prikupljaju podatke relevantne za slučaj, navodeći prethodne pokušaje njegova rješavanja s relevantnim nacionalnim tijelima.....	26
4.2 Nacionalna organizacija socijalnih partnera stupa u kontakt s relevantnim nacionalnim tijelima i ukazuje na namjeru da ELA-i skrenu pozornost na određeni slučaj.....	26
4.3 Nacionalna organizacija socijalnih partnera ispunjava obrazac kako bi ELA-i skrenula pozornost na slučaj	27
4.4 Nacionalna organizacija socijalnih partnera upućuje predmet ELA-i i obavješćuje relevantna nacionalna tijela i dotičnog nacionalnog časnika za vezu	27
4.5 ELA ocjenjuje predmet zajedno s nacionalnim časnicima za vezu predmetne države članice / predmetnih država članica.....	27
4.6 Izvršni direktor ELA-e utvrđuje koja je mjera (ako postoji) primjerena za rješavanje predmeta i obavješćuje sve uključene strane.....	27
Prilog 1. Opis predmeta	29
Prilog 2.: Predložak sporazuma	30
Prilog 2.a: Plan inspekcije.....	32
Prilog 3.: Izvješće nakon inspekcije	35
Prilog 4.: Pregled pravne osnove za usklađene i zajedničke inspekcije u državama članicama	40
Postoji li pravni okvir za prekogranične zajedničke inspekcije? (detaljni rezultati)	42
Koje su nadležnosti stranog gostujućeg inspektora koji sudjeluje u zajedničkoj inspekciji koja se provodi u vašoj državi članici? (detaljni rezultati).....	44
Mogu li se dokazi prikupljeni u okviru inspekcije provedene u drugoj državi članici upotrebljavati kao dokazi pred sudom? (detaljni rezultati)	46
Mogu li se dokazi prikupljeni u okviru inspekcije provedene u drugoj državi članici upotrebljavati kao dokazi u upravnom postupku? (detaljni rezultati)	48

1. Uvod

Sve veća složenost zlouporabe mobilnosti radne snage zahtijeva složenije prekogranične inspekcije. Te prekogranične inspekcije mogu biti djelotvoran alat u borbi protiv složenih sustavnih prijevara jer se u okviru njih objedinjavaju resursi, informacije i znanje različitih tijela za izvršavanje zakonodavstva. Budući da inspekcije zahtijevaju i dobro razumijevanje mjerodavnog prava u uključenim partnerskim zemljama, dokumenata koji se smatraju dokaznim materijalom te najprikladnijih istražnih tehnika i vanjske pomoći, nužno je uključiti relevantne dionike – druge države članice, nacionalne ili međunarodne organizacije (kao što su EU-OSHA, Europol, Eurojust) te, prema potrebi, socijalne partnere.

Vrlo važan aspekt usklađenih i zajedničkih inspekcija jest razmjena informacija. Informacije se uvijek moraju sigurno razmjenjivati (upotrebom sustava IML, drugih sustava EU-a ili šifrirane digitalne komunikacije, ovisno o vrsti informacija) te je potrebno osigurati da strani partner ispunjava sve zahtjeve iz Opće uredbe o zaštiti podataka.

Prekogranične inspekcije mogu poboljšati mjere sprječavanja i usklađenost pružanjem vrijednih informacija o motivaciji počinitelja i smjernica o budućim aktivnostima prekogranične suradnje. Kako bi se bolje usmjerilo djelovanje i kako bi se spriječila buduća zlouporaba mobilnosti radne snage, nacionalni inspektorati trebali bi u većoj mjeri upotrebljavati alate za procjenu rizika i rezultate inspekcija provedenih u drugim zemljama. Europsko nadzorno tijelo za rad pruža praktičnu potporu suradnji, s naglaskom na razvoju standardiziranih alata za suradnju te širenju rezultata i postupaka uspješno provedenih zajedničkih inspekcija.

1.1 Važnost usklađenih i zajedničkih inspekcija

Sloboda kretanja radnika i sloboda pružanja usluga dvije su od četiriju sloboda Europske unije. Osiguravanje mobilnosti radnika i sloboda prekograničnog pružanja usluga ključni su ciljevi jedinstvenog tržišta. Više od 17,6 milijuna Europljana živi u državi članici čiji nisu državljani¹. Poduzeća isto tako imaju koristi od unutarnjeg tržišta i svakodnevno posluju preko granica. Samozaposlene osobe osnivaju svoja poduzeća u drugim državama članicama. Prekogranična aktivnost svojstvena je značajka EU-a, od koje koristi imaju pojedinci, gospodarstva i društva u cjelini. Međutim, sve veća mobilnost radne snage unutar EU-a i trenutačne gospodarske i socijalne nejednakosti pridonose povećanju problema povezanih s prekograničnom mobilnošću radne snage na razini cijelog EU-a. Potreba za usklađenim i zajedničkim inspekcijama raste, posebno u područjima kao što su zlouporaba upućivanja radnika, lažno samozapošljavanje, fiktivna poduzeća, lažne agencije za privremeno zapošljavanje i neprijavljeni rad.

Djelotvornim prekograničnim zajedničkim djelovanjem može se pomoći tijelima za izvršavanje zakonodavstva iz cijele Europe u rješavanju tih problema. Usklađene i zajedničke inspekcije dio su takvog djelovanja i mogu poslužiti kao djelotvorne mjere odvracanja s obzirom na to da se u okviru njih povezuju istražne ovlasti, stručno znanje i resursi više partnera. Njima se ujedno potiče suradnja među tijelima za izvršavanje zakonodavstva iz cijelog EU-a te se javnosti pokazuje da se radi na suzbijanju složenih prekograničnih prijevara.

U brojnim državama članicama prekogranične inspekcije i dalje nisu uobičajene. Rezultati istraživanja Eurofounda² pokazali su da većina država članica (njih 19) ima iskustva sa zajedničkim prekograničnim inspekcijama rada i upotrebom dokaza prikupljenih u okviru tih inspekcija, ali navode da ta praksa nije uobičajena. Te prekogranične inspekcije obično se provode u obliku razmjene informacija, a rijetko u obliku

---

¹ 2019 Annual report on intra-EU labour mobility (Godišnje izvješće o mobilnosti radne snage unutar EU-a za 2019.), dostupno na internetu ([poveznica](#))

² Eurofound (2019.), *Joint cross-border labour inspections and evidence gathered in their course* (Zajedničke prekogranične inspekcije rada i dokazi prikupljeni u okviru tih inspekcija), dostupno na internetu ([poveznica](#))

posjeta inspektora iz drugih država članica.

Tijela za izvršavanje zakonodavstva imaju ograničene ovlasti i kapacitete za rješavanje pitanja mobilnosti radne snage u inozemstvu jer su njihove ovlasti ograničene na nacionalne jurisdikcije. Osim toga, mjere EU-a i prekogranične mjere koje su trenutno dostupne uglavnom se temelje na bilateralnoj razini (i memorandumima o razumijevanju) i razmjeni informacija. Međutim, zbog sve veće složenosti zlouporabe mobilnosti radne snage potrebna je bolja procjena rizika i koordinacija inspekcija na razini više zemalja i EU-a u cjelini. Na primjer, fiktivna poduzeća često posluju u nekoliko država članica. Imaju ograničen životni vijek, razlikuju se u veličini te redovito mijenjaju nazive i adresu registriranog sjedišta. Brzo se prilagođavaju kako bi izbjegli inspekcije. Svi ti čimbenici ugrožavaju prikupljanje, usporedbu i provjeru dokumenata i evidenciju poduzeća na kojima bi se mogli temeljiti uvjerljivi argumenti u predmetu³.

U rujnu 2017. predsjednik Europske komisije Jean-Claude Juncker u svojem je govoru o stanju Europske unije u Europskom parlamentu najavio osnivanje Europskog nadzornog tijela za rad. Nakon toga Europsko nadzorno tijelo za rad (dalje u tekstu „ELA”, „Nadzorno tijelo”) osnovano je Uredbom (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća (dalje u tekstu „Uredba o ELA-i”), koja je stupila na snagu 31. srpnja 2019.

Ciljevi su Nadzornog tijela, kako je navedeno u članku 2. Uredbe o ELA-i, doprinijeti osiguravanju pravedne mobilnosti radne snage u Uniji i pomagati državama članicama i Komisiji u koordinaciji sustava socijalne sigurnosti unutar Unije. U tu svrhu ELA:

- ☑ olakšava pristup informacijama o pravima i obvezama u pogledu mobilnosti radne snage u Uniji te pristup relevantnim uslugama
- ☑ olakšava i jača suradnju među državama članicama u provedbi relevantnog prava Unije u Uniji, uključujući olakšavanje usklađenih i zajedničkih inspekcija

- ☑ provodi medijaciju i olakšava pronalaženje rješenja u slučajevima prekograničnih sporova među državama članicama
- ☑ podupire suradnju među državama članicama s ciljem rješavanja neprijavljenog rada.

U skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe o ELA-i, Nadzorno tijelo koordinira i podupire usklađene ili zajedničke inspekcije u područjima iz svoje nadležnosti (vidjeti sliku 1.)

---

³ Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada (2019.), *Cross-border concerted and joint inspections in the fight against undeclared work* (Prekogranične usklađene i zajedničke inspekcije u borbi protiv neprijavljenog rada)

Slika 1. Vrsta inspekcije

Definicije i svrhe inspekcija

Usklađene inspekcije

Prekogranične usklađene inspekcije jesu inspekcije koje se isto dobnno provode u dvije države članice ili više njih u pogledu povezanih slučajeva, pri čemu svako nacionalno tijelo djeluje na vlastitom državnom području, prema potrebi uz potporu osoblja Nadzornog tijela.

Zajedničke inspekcije

Prekogranične zajedničke inspekcije jesu inspekcije koje se provode u nekoj državi članici uz sudjelovanje nacionalnih tijela jedne ili više država članica te ih prema potrebi podupire osoblje Nadzornog tijela.

Usklađene i zajedničke inspekcije među ostalim omogućuju usporedbu usklađenosti različitih radnih mjesta istog poduzeća u različitim zemljama, usporedbu dokaza, dokumenata i iskaza te mogu pomoći i u pripremi/potkrjepljenju predmeta pokrenutog u drugoj državi članici prikupljanjem potrebnih dokaza itd.

na jednoj lokaciji u jednoj državi članici

Zajedničkim inspekcijama na jednoj lokaciji u jednoj državi članici može se steći temeljito znanje ili se mogu pojasniti konkretne informacije o predmetu koje se ne bi mogle pojasniti samo razmjenom informacija.

Na primjer, utvrđivanje zlouporabe upućivanja radnika komuniciranjem s njima na njihovu materinjem jeziku kako bi se ustanovilo jesu li zaista upućeni na rad.

na više lokacija u jednoj državi članici

Slično kao što je navedeno u lijevom stupcu, ali sa širim opsegom: inspekcija obuhvaća jedno poduzeće ili nekoliko poduzeća s nekoliko ureda ili podružnica ili pak nekoliko poduzeća u istom gospodarskom sektoru.

na jednoj ili više lokacija u dvije države članice ili više njih

Zajedničke ili usklađene inspekcije u nekoliko država članica provode se radi rješavanja složenijih i/ili novonastalih pitanja prekogranične mobilnosti radne snage, kao što su agencije ili mreže za privremeno zapošljavanje koje djeluju u više država članica. Provode se radi rješavanja problema pravnih subjekata koji se brzo mijenjaju ili većeg broja podugovaratelja.

1.2 Glavni subjekti i tijekovi rada za usklađene i zajedničke inspekcije koje podupire ELA

U skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe o ELA-i, jedna država članica ili više njih može zatražiti pokretanje usklađenih i zajedničkih inspekcija. Nadzorno tijelo ujedno može na vlastitu inicijativu tijelima predmetnih država članica predložiti da provedu usklađenu i zajedničku inspekciju. Osim toga, u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe o ELA-i, organizacije socijalnih partnera na nacionalnoj razini mogu skrenuti pozornost Nadzornog tijela na pojedine slučajeve (vidjeti sliku 2.).

Slika 2. Pokretač inspekcije

ELA

Može predložiti provedbu usklađene i zajedničke inspekcije

Država članica

Može zatražiti provedbu usklađene i zajedničke inspekcije

Organizacija socijalnih partnera

Može skrenuti pozornost ELA-e na pojedine slučajeve

Ti subjekti mogu pokrenuti jedan od tri osnovna tijeka rada za planiranje i provedbu usklađenih i zajedničkih inspekcija koje podupire ELA te za daljnje praćenje na temelju tih inspekcija. U ovom se dokumentu opisuju ti tijekovi rada, a usmjereni su na cijeli postupak inspekcije sa stajališta pokretača.

Najbolja praksa

Važno je razmotriti mogućnost uspostave mješovitih timova za provedbu inspekcije, sastavljenih od predstavnika različitih nadležnih tijela i, prema potrebi, drugih dionika.

1.3 Svrha smjernica

Ovaj dokument obuhvaća aspekte potrebne kako bi se državama članicama pomoglo u provedbi

prekograničnih usklađenih ili zajedničkih inspekcija, s posebnim naglaskom na upotrebi alata i obrazaca koje je izradila ELA.

U njemu se pružaju praktične smjernice za nacionalna tijela za izvršavanje zakonodavstva o tome kako pripremiti i provesti učinkovite prekogranične inspekcije te osigurati daljnje praćenje na temelju takvih inspekcija namijenjenih osiguravanju poštene, jednostavne i djelotvorne provedbe pravila EU-a o mobilnosti radne snage.

Ove smjernice sadržavaju i analizu pravne osnove za usklađene i zajedničke inspekcije, upotrebe dokaza u

okviru tih inspekcija i uloge inspektora u državama članicama domaćinima (za više pojedinosti vidjeti [Prilog 4.](#)).

Smjernice bi trebalo tumačiti zajedno s priručnikom za stručnjake koji je izradila Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada⁴, u kojem su navedene pojedinosti o strateškom pristupu prekograničnom neprijavljenom radu i koraci za provedbu uspješne inspekcije.

Ove su smjernice važne za inspektore u relevantnim tijelima za izvršavanje zakonodavstva (npr. u inspektoratima država članica ili drugim tijelima) te je njihova svrha pomoći inspektorima pružanjem detaljnih uputa za svaki pojedini korak u provedbi usklađenih i zajedničkih inspekcija (vidjeti sliku 3.).

Područje djelovanja Nadzornog tijela obuhvaća:

- ☑ slobodno kretanje radnika (Uredba (EU) br. 492/2011 i Direktiva 2014/54/EU)
- ☑ mrežu EURES (Uredba Komisije (EU) 2016/589)
- ☑ upućivanje radnika (Direktiva 96/71/EZ (kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/957) i Direktiva 2014/67/EU)
- ☑ koordinaciju sustava socijalne sigurnosti (Uredba (EZ) br. 883/2004 i Uredba (EZ) br. 987/2009, Uredba (EU) br. 1231/2010 i, u mjeri u kojoj su još primjenjive, Uredba Vijeća (EEZ) br. 1408/71, Uredba Vijeća (EEZ) br. 547/72 i Uredba (EZ) br. 859/2003)
- ☑ socijalne aspekte pravila o međunarodnom cestovnom prijevozu (Uredba (EZ) br. 561/2006, Direktiva 2006/22/EZ, Uredba (EZ) br. 1071/2009).

⁴ [Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada \(2019.\), Practitioners' toolkit: cross-border concerted and joint inspections \(Priručnik za stručnjake: prekogranične usklađene i zajedničke inspekcije\)](#)

1.4 Koraci za uspješnu provedbu usklađenih i zajedničkih inspekcija

1.4.1 Planiranje usklađenih i zajedničkih inspekcija

Ključno je pravilno planiranje inspekcije. Bez toga inspekcija vjerojatno neće biti djelotvorna i može se dogoditi da se ne ostvare potrebni ishodi. Planiranjem se osiguravaju uspjeh aktivnosti i učinkovita raspodjela resursa.

Planiranje usklađenih i zajedničkih inspekcija započinje prepoznavanjem i utvrđivanjem situacije za čije je rješavanje potrebna prekogranična suradnja (ispunjavanje obrasca [opisa predmeta iz Priloga 1.](#)) i završava konačnim sporazumom o prekograničnoj usklađenoj i zajedničkoj inspekciji iz [Priloga 2.](#) (dalje u tekstu „sporazum”). Sporazum obuhvaća i plan inspekcije ([Prilog 2.a](#)) koji mora ispuniti pokretač usklađene i zajedničke inspekcije zajedno s dionicima uključenima u fazu planiranja.

1.4.2 Provedba usklađenih i zajedničkih inspekcija

U fazi provedbe opisuju se faze usklađenih i zajedničkih inspekcija na lokaciji.

Tijekom faze provedbe svi članovi tima slijede upute navedene u sporazumu i/ili planu inspekcije. Odluke (uključujući u pogledu bilo kakvih neočekivanih promjena ili potrebne fleksibilnosti u okviru sporazuma) donose koordinatori putem utvrđenih komunikacijskih kanala.

Inspektori nastoje razjasniti pojedinosti o predmetima inspekcije, na primjer utvrđivanjem svih aktivnosti i radnika na lokaciji. Od poslodavca ili odgovornog rukovoditelja može se zatražiti da dostavi popis svih registriranih radnika, informacije o njihovom položaju u zaposlenju (ugovori o radu i vrsta ugovora: samozaposlena osoba, zaposlenik podugovaratelja ili

privremeni radnik) te radnom vremenu i plaćama, obrasce A1, radne i boravišne dozvole. Te se informacije zatim uspoređuju s izjavama radnika, dokumentima i službenim evidencijama ili bazama podataka. Ista se provjera može primijeniti i na zaposlenike podugovaratelja (u okviru naknadnog posjeta za potrebe daljnjeg praćenja). Konkretna metodologija inspekcije temelji se na glavnom cilju i uzajamnom dogovoru uključenih tijela.

Ako se usklađena i zajednička inspekcija pokreće na temelju informacija koje je dostavila organizacija socijalnih partnera, ELA ocjenjuje predmet i utvrđuje koja je mjera primjerena za rješavanje predmeta (ako takva postoji) te obavješćuje sve uključene strane.

1.4.3 Daljnje praćenje na temelju usklađenih i zajedničkih inspekcija

Daljnje praćenje na temelju prekograničnih inspekcija nužno je kako bi se postigla sljedeća tri ključna cilja:

- ✓ povećanje djelotvornosti usklađenih i zajedničkih inspekcija
- ✓ povećanje kapaciteta inspektora i drugih nadležnih tijela za procjenu i rješavanje rizika od novih i složenih slučajeva zlouporabe mobilnosti radne snage
- ✓ mijenjanje ponašanja poslodavaca i zaposlenika (npr. povećanje broja prijavljenih radnika u poduzeću nad kojim se provodi inspekcija ili u sektoru)⁵.

Tijekom te faze provode se mjere daljnjeg praćenja dogovorene u okviru izvješća nakon inspekcije ([Prilog 3.](#)).

Slika 3. Koraci za uspješnu provedbu usklađenih i zajedničkih inspekcija

Planiranje

Provedba

Daljnje
praćenje

⁵ Izvor: Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada (2019.), Materijal za učenje s tematske radionice o preispitivanju prekograničnih usklađenih i zajedničkih inspekcija, Lisabon, Portugal, 28. veljače – 1. ožujka 2019.

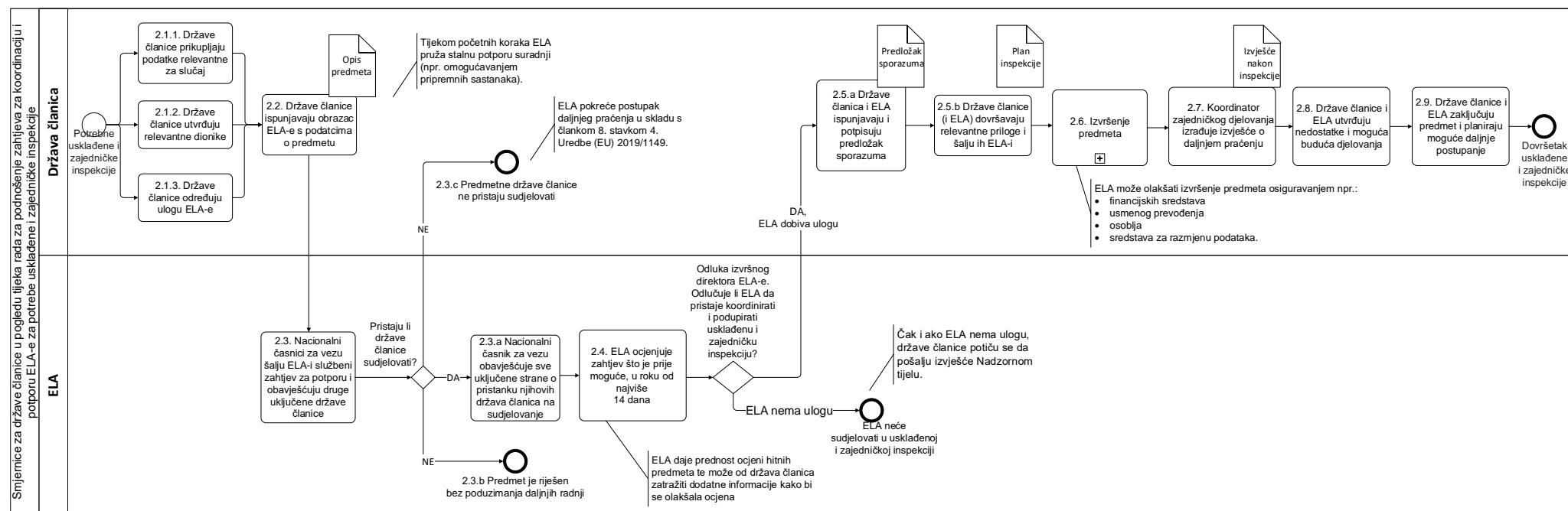

2. Smjernice za države članice u pogledu tijeka rada za podnošenje zahtjeva za koordinaciju i potporu ELA-e za potrebe usklađene i zajedničke inspekcije

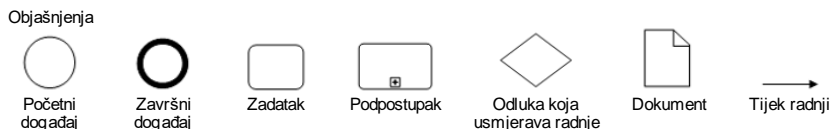
U skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe o ELA-i, države članice mogu zatražiti pokretanje usklađenih i zajedničkih inspekcija. U smjernicama za države članice u pogledu tijeka rada utvrđuju se i navode praktični koraci za pripremu i provedbu djelotvornih usklađenih ili zajedničkih inspekcija te daljnje praćenje na temelju tih

inspekcija. U tim smjernicama u pogledu tijeka rada razmatraju se i slučajevi u kojima jedna država članica ili više njih odluči da neće sudjelovati u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji.

Slika 4. Smjernice za države članice u pogledu tijeka rada za podnošenje zahtjeva za koordinaciju i potporu ELA-e za potrebe usklađene i zajedničke inspekcije

* Brojčane oznake pojedinačnih koraka u smjernicama u pogledu tijeka rada u skladu su s detaljnim opisom u nastavku.

2.1 Prepoznavanje i utvrđivanje slučaja

2.1.1 Država članica prikuplja podatke relevantne za slučaj

Inspekciju bi trebalo pokrenuti na temelju ozbiljnih pritužbi, prekograničnih problema koji se ponavljaju ili rezultata procjene rizika. Usklađenim i zajedničkim inspekcijama nastoje se riješiti:

- ✓ pitanja nepoštovanja primjenjivih europskih i nacionalnih pravila o slobodnom kretanju radnika i/ili
- ✓ pitanja nepoštovanja primjenjivih europskih i nacionalnih pravila o slobodnom kretanju usluga (upućivanje radnika).

Kratkoročni ciljevi usklađenih i zajedničkih inspekcija jesu izricanje kazni, povrat doprinosa, zatvaranje poduzeća, zaštita mobilnih radnika itd. Primjeri dugoročnih ciljeva uključuju smanjenje neprijavljenog rada i djelomično neprijavljenog rada u određenom sektoru ili osiguravanje stvarnog poštovanja primjenjivih pravila utvrđenih u europskom i nacionalnom pravnom sustavu (npr. minimalna plaća, radno vrijeme, pravilno plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje itd.).

Glavni cilj te kratkoročni i dugoročni ciljevi određene usklađene i zajedničke inspekcije navedeni su u sporazumu.

Važno

Svakako se preporučuje da država članica provede neke istražne aktivnosti povezane s konkretnim slučajem prije nego što pokrene zajedničke mjere i stupi u kontakt s drugim uključenim stranama.

2.1.2 Država članica utvrđuje relevantne dionike

Sve veća složenost zlouporabe mobilnosti radne snage zahtijeva složenije prekogranične inspekcije u koje su uključene dvije države članice ili više njih. Na taj se način omogućuje istraživanje slučajeva duž cijelog lanca opskrbe, uključujući poslovanje niza poduzeća/podugovaratelja koji se nalaze u različitim zemljama. Inspekcije zahtijevaju dobro razumijevanje prava u uključenim partnerskim zemljama, dokumenata koji se smatraju dokaznim materijalom te najprikladnijih istražnih tehnika ili vanjske pomoći (koju pružaju policija, socijalni partneri itd.). Stoga je u nekim složenim predmetima nužno uključiti druge dionike – druge države članice, nacionalna ili

međunarodna tijela (kao što su EU-OSHA, Eurojust, Eurojust) te, prema potrebi, socijalne partnere i institucije kojima zajednički upravljaju socijalni partneri. Pokretač usklađene i zajedničke inspekcije utvrdit će i navesti zašto bi oni trebali biti uključeni i koje bi mjere trebali poduzeti.

Kada se inspekcija provodi uz sudjelovanje drugih dionika, ključno je da svi dionici budu uključeni u postupak planiranja. Svakom dioniku moraju biti jasni ciljevi inspekcije, uloga svakog pojedinog dionika, metodologija koja se upotrebljava, tko preuzima vodstvo te način na koji će se informacije razmjenjivati i kako će se o njima izvješćivati.

Policija i tužitelji mogu pružiti potporu prekograničnim inspekcijama u visokorizičnim sektorima ili u složenim slučajevima prijevare i izrabljivanja radne snage zatvaranjem radnih mjesta, primjenom alternativnih istražnih tehnika (npr. prisluškivanje telefona / pretres stambenog prostora) i jamčenjem sigurnosti inspektora.

Moguća potpora Eurojusta i Europol

Eurojust

Eurojust je agencija EU-a za pravosudnu suradnju. Njegova nadležnost obuhvaća organizirani kriminal, teška kaznena djela i terorizam. Konkretno, Eurojust može, djelujući preko svojih nacionalnih ureda ili kao „kolegij“, zatražiti od nadležnih tijela država članica da uspostave zajedničke istražne timove. Nacionalni uredi imaju pravo sudjelovanja u radu takvih timova, uključujući u njihovu pokretanju. Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima i policijska suradnja omogućuju različite oblike zajedničkih istraga, tj. istrage u kojima službenici iz jedne države članice sudjeluju u istragama na državnom području druge države članice. Službenici mogu pomoći u utvrđivanju kriminalnih aktivnosti, pružanju ključnih informacija i prikupljanju dokaza, čime se zaobilazi potreba za službenim zahtjevima za uzajamnu pravnu pomoć. Mogu pridonijeti i poboljšanju digitalnih, međukulturnih i jezičnih vještina nacionalnih inspektora rada te njihova tehničkog znanja i poznavanja zakonodavstva.

Europol

Europol je agencija EU-a za suradnju u području izvršavanja zakonodavstva. Podupire i jača djelovanje nadležnih tijela država članica i njihovu međusobnu suradnju u sprječavanju i

suzbijanju teških kaznenih djela koja utječu na dvije ili više država članica, terorističkih djela i kaznenih djela koja utječu na zajednički interes obuhvaćen politikom Unije.

Europol može pružiti pomoć u slučajevima prijave povezane s davanjima iz sustava socijalne sigurnosti, gospodarskog iskorištavanja radnika (u nezakonitoj situaciji) ili neplaćanja doprinosa za socijalno osiguranje. Može osigurati europski istražni nalog, zajednički istražni tim i prekogranično izvršenje s pomoću europskog uhidbenog naloga i uzajamno priznavanja novčanih kazni.

Izvor: Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada (2019.), Materijal za učenje s tematske radionice o preispitivanju prekograničnih usklađenih i zajedničkih inspekcija, Lisabon, Portugal, 28. veljače – 1. ožujka 2019.

Socijalni partneri (udruženja poslodavaca i sindikati) mogu pomoći u isticanju nepravilnosti u području radnog prava ili sustavnih prijevara na temelju analize tržišta rada i lokalnih informacija o radnim uvjetima i podugovarateljima. Na primjer, u nekim zemljama socijalni partneri ili institucije koje su oni zajednički uspostavili i kojima zajednički upravljaju provjeravaju usklađenost s kolektivnim ugovorima te pružaju informacije koje mogu nadopuniti analizu rizika ili aktivnosti inspekcije. Socijalni partneri mogu pomoći i u pripremi prekograničnih inspekcija, pružajući potporu svojim stručnim znanjem o procjeni standarda rada, zdravlja i sigurnosti. Kao i u nacionalnim inspekcijama, socijalni partneri mogu sudjelovati i u prekograničnim inspekcijama kako bi pomogli inspektorima svojim znanjem o predmetnom sektoru i konkretnim pitanjima povezanima s mobilnošću radne snage. Međutim, kao i u slučaju statusa stranih inspektora, na status predstavnika socijalnih partnera mogu utjecati pravne prepreke.

Za više informacija pogledajte primjere suradnje s partnerima⁶.

Kako ELA može pomoći?

ELA surađuje s Europolom i, ako je primjenjivo, Eurojustom u svrhu istrage i progona kaznenih djela kada je to potrebno, npr. slučajeva trgovine ljudima ili složenih mreža prijevara. Nacionalni časnici za vezu mogu zatražiti potporu Eurojusta i/ili Europa u obliku informacija iz njihovih baza podataka i pravnih/praktičnih koraka radi suradnje sa zajedničkim istražnim timom i olakšavanja sigurne razmjene podataka.

ELA može pomoći i uspostavljanjem stalnih radnih dogovora s Europolom i Eurojustom radi operacionalizacije postupaka suradnje.

Može pružati i stalnu potporu suradnji (npr. omogućavanjem pripremnih sastanaka).

2.1.3 Države članice određuju ulogu ELA-e

Država članica u suradnji s ELA-om određuje ulogu ELA-e i potporu (potpora u pogledu osoblja, konceptualna, logistička, tehnička i pravna potpora ili potpora povezana s prevođenjem) koja joj je potrebna od ELA-e kako bi provela inspekciju, uključujući procijenjene troškove (za prijevoz, smještaj, usmeno prevođenje, pravne savjete, informatičke alate itd.).

2.2 Države članice ispunjavaju obrazac ELA-e s podacima o predmetu

Važno

U skladu s člankom 8. stavkom 5. Uredbe o ELA-i, države članice i nadzorno tijelo **informacije** o predviđenim inspekcijama **čuvaju povjerljivima** u odnosu na treće strane.

Kontekst predmeta

Država članica trebala bi pružiti opći opis početne pritužbe ili prikupljenih informacija. Sve relevantne informacije o predmetu i dostupne dokaze trebalo bi navesti u opisu predmeta ([Prilog 1.](#)), na primjer one

⁶ Izvor: Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada, Tematska radionica o preispitivanju prekograničnih usklađenih i zajedničkih inspekcija, Lisabon, Portugal, 28. veljače – 1. ožujka 2019.

prikupljene u okviru preliminarnog istraživanja ili zajedničke procjene rizika i prethodnih istraga, uključujući utvrđene povrede i informacije o već poduzetim mjerama za rješavanje problema na nacionalnoj razini ili razini EU-a, rezultate takvih mjera i informacije o uključenosti drugih država članica ili dionika (ako je primjenjivo):

- ☑ opis i kontekst predmeta, uključujući države članice u kojima je došlo do povrede, uključena poduzeća ili poslodavce te prethodno poduzete mjere za rješavanje predmeta, ako su poznate
- ☑ obrazloženje zahtjeva i opseg uključenog pitanja
- ☑ utvrđivanje relevantnog nacionalnog ili europskog zakonodavstva
- ☑ prepreke koje bi se lakše mogle prevladati uključivanjem ELA-e.

Sektor i subjekt (ili subjekti) nad kojima se provodi inspekcija u svakoj državi članici

Država članica navest će gospodarski sektor u kojem poduzeće posluje. Postoje znatne razlike između inspekcija gradilišta, poljoprivrednih područja ili onih koje se provode u ugostiteljskom sektoru. Na radno vrijeme i vrste dokumenata koje poduzeća moraju čuvati primjenjuju se različiti propisi o prijavljivanju i izdavanju dozvola.

Ako je poznat, država članica navest će i naziv poduzeća nad kojim se provodi inspekcija.

Koordinatori inspekcije

Glavni koordinator bit će zadužen za organizacijska i postupovna pitanja, uključujući izradu izvješća. Imenovana osoba u načelu bi trebala biti jedan od nacionalnih koordinatora ili nadležni službenik ELA-e. Država članica dostavit će podatke za kontakt subjekta i osobe zadužene na nacionalnoj razini za koordinaciju predložene usklađene/zajedničke inspekcije u državama članicama koje podnose zahtjev i, ako je moguće, u drugim predmetnim državama članicama.

Ostali dionici i broj uključenih osoba

Država članica utvrdit će druge uključene nacionalne ili međunarodne organizacije, uključujući, ako je relevantno, organizacije socijalnih partnera te opisati zašto bi one trebale biti uključene i koje bi mjere trebale poduzeti.

Broj poduzeća i mobilnih radnika obuhvaćenih inspekcijom

Država članica navest će procijenjeni broj poduzeća i mobilnih radnika (uključujući upućene radnike, samozaposlene osobe, osobe nekog drugog statusa (npr. vlasnik poduzeća, volonter)) koji su izravno uključeni u predmet, kako bi ELA mogla procijeniti učinak mogućih povreda na radnike i/ili na tržište rada.

Na informacijama o broju prijavljenih radnika i stvarnom broju radnika (uključujući one neprijavljene) temeljit će se odluka o broju inspektora potrebnih na lokaciji.

Procijenjeni troškovi koje će platiti ELA i druge vrste potpore

Država članica u suradnji s ELA-om odredit će potporu koja joj je potrebna od ELA-e kako bi provela inspekciju, uključujući okvirno procijenjene troškove (za prijevoz, smještaj, usmeno prevođenje, pravne savjete, informatičke alate itd.).

2.3 Nacionalni časnici za vezu šalju ELA-i službeni zahtjev za potporu i obavješćuju druge uključene države članice

Kada nacionalni časnici za vezu pošalju ELA-i službeni zahtjev za potporu i obavijeste druge uključene države članice, moguća su tri ishoda:

- ☑ sve države članice pristaju sudjelovati u usklađenoj i zajedničkoj inspekciji, tj. određeni nacionalni časnici za vezu obavijeste druge uključene strane o pristanku na sudjelovanje
- ☑ postignut je dogovor o rješavanju pitanja bez prekogranične inspekcije te nisu potrebne daljnje mjere
- ☑ jedna država članica (ili više njih) odbija sudjelovati.

U slučaju da jedna ili više država članica odluči da neće sudjelovati u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji, nacionalna tijela drugih država članica provode takvu inspekciju samo u državama članicama sudionicama. Države članice koje odluče da neće sudjelovati čuvaju povjerljivost informacija o inspekciji.

U skladu s člankom 8. stavkom 4. Uredbe o ELA-i, Nadzorno tijelo uspostavlja i donosi načine osiguravanja odgovarajućeg daljnjeg praćenja u slučajevima u kojima država članica odluči da neće

sudjelovati u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji. U takvim slučajevima:

- ☑ Predmetna država članica obavješćuje Nadzorno tijelo i druge relevantne države članice u pisanom obliku, među ostalim i elektroničkim putem, bez nepotrebne odgode o razlozima svoje odluke i, po mogućnosti, o mjerama koje namjerava poduzeti kako bi se predmet riješio (navodeći konkretne mjere i razdoblje), ako postoje.
- ☑ Predmetna država članica obavješćuje Nadzorno tijelo i druge relevantne države članice o rezultatima tih mjera nakon što budu poznati.
- ☑ Nadzorno tijelo može predložiti da država članica koja nije sudjelovala u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji provede vlastitu inspekciju na dobrovoljnoj osnovi.

2.4 ELA ocjenjuje zahtjev za podupiranje usklađenih i zajedničkih inspekcija

ELA ocjenjuje zahtjev na temelju skupa dogovorenih kriterija što je prije moguće, a najkasnije u roku od 14 dana. ELA daje prednost ocjeni hitnih predmeta te može od država članica zatražiti dodatne informacije kako bi se olakšala ocjena. Hitnim predmetima dat će se prednost, ali i dalje će se primjenjivati kriteriji za ocjenjivanje.

U nastavku se navode kriteriji koji ELA-i služe kao osnova za ocjenjivanje zahtjeva u pogledu inspekcija.

Slika 5. Kriteriji koje ELA primjenjuje za ocjenu predmeta

Kriterij prihvatljivosti

Kako bi ispunjavala uvjete za potporu, predložena inspekcija trebala bi se odnositi na prekogranični predmet u okviru područja djelovanja ELA-e opisanog u članku 1. Uredbe o ELA-i.

Broj obuhvaćenih radnika/poduzeća

Geografska rasprostranjenost potpore ELA-e

Nužnost rješavanja predmeta

Prednost bi trebalo dati predmetima koji zahtijevaju djelovanje jer se problem ponavlja, jer nije bio prethodno riješen, ili zbog težine povrede ili s obzirom na prirodu sumnjivih aktivnosti itd.

Ozbilnost učinka na radnike i/ili tržišta rada

ELA bi trebala davati prednost predmetima ovisno o ozbiljnosti povreda (kao što su one koje uključuju organizirane prijevare / organizirani kriminal itd.) i učinku na radnike na lokalnim ili nacionalnim tržištima rada.

Obuhvaćeni sektori

ELA bi trebala usmjeriti svoje djelovanje na prioritne sektore utvrđene na temelju procjene rizika koje je odobrio upravni odbor. Ipak, ELA bi trebala nastojati osigurati obuhvaćenost drugih sektora u kojima se javljaju slučajevi za koje je jasno da ispunjavaju prethodno navedene kriterije.

Ako ELA u okviru svoje procjene zaključi da nema nikakvu ulogu u određenom predmetu, ELA ne sudjeluje u inspekciji.

Obrazac sporazuma, koji obuhvaća plan inspekcije, uvijek se primjenjuje kad ELA sudjeluje u usklađenoj i zajedničkoj inspekciji.

Kad ELA ne sudjeluje u usklađenoj i zajedničkoj inspekciji, preporučuje se upotreba obrasca sporazuma, koji obuhvaća plan inspekcije, te izvješćivanje ELA-e o ishodu usklađene i zajedničke inspekcije ([Prilog 3.](#)), u svrhu smjernica za sudionike.

Obrasci sporazuma i plana inspekcije mogu se prilagoditi zakonima i praksama država članica koje sudjeluju u usklađenoj i zajedničkoj inspekciji. Na primjer, dijelovi tih obrazaca mogu se prema potrebi ispuniti više puta, ovisno o broju država članica koje sudjeluju u usklađenoj i zajedničkoj inspekciji (za državu članicu B, C, D itd.). Nakon dovršetka

ispunjavanja oba dokumenta trebala bi sadržavati detaljne upute o postupanju tijekom usklađene i zajedničke inspekcije.

2.5 Države članice i ELA ispunjavaju i potpisuju sporazum te se dogovaraju o posebnostima konkretne usklađene i zajedničke inspekcije

Potpisivanje sporazuma ([Prilog 2.](#)) (i dovršetak ispunjavanja plana inspekcije ([Prilog 2.a](#))) posljednji je korak u formaliziranju glavnih odgovornosti i koraka koje strane trebaju poduzeti kako bi postigle svoje ciljeve u pogledu zloporabe mobilnosti radne snage.

Ako u trenutku potpisivanja sporazuma uključene države članice ne raspolažu dostatnim informacijama za ispunjavanje plana inspekcije, one to mogu učiniti u kasnijoj fazi.

Iako je dogovor svih država članica sudionica preduvjet za pokretanje usklađenih ili zajedničkih inspekcija, u skladu s člankom 8. stavkom 4. Nadzorno tijelo uspostavlja i donosi načine osiguravanja odgovarajućeg daljnjeg praćenja u slučajevima u kojima država članica odluči da neće sudjelovati u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji.

2.5.1 Donošenje odluke o vrsti usklađene ili zajedničke inspekcije

Odluka o tome koju vrstu prekogranične inspekcije treba provesti, i u kojem trenutku, ovisi o konkretnim okolnostima. Prekogranične inspekcije obično se odabiru kao metoda za rješavanje opsežnih i složenih prekograničnih slučajeva zloporabe mobilnosti radne snage. Na primjer, oni koji se odnose na lažne agencije za privremeno zapošljavanje i fiktivna poduzeća zahtijevaju različite vrste dokaza, često iz više zemalja. Odluka o provedbi prekogranične inspekcije temelji se na sljedećem:

- ✓ geografskom opsegu slučaja koji obuhvaća dvije države članice ili više njih (čak i ako je geografski opseg početne prekogranične inspekcije ograničen na dvije zemlje, to i dalje može dovesti do opsežnije istrage u različitim zemljama)
- ✓ shvaćanju da su prekogranični slučajevi složeniji i slojevitiji, zbog čega se povrede ne mogu dokazati drugim sredstvima (kao što je pojašnjenje razmjenom informacija)
- ✓ procjeni da je motiv za neprijavljeni rad toliko ukorijenjen da neizravne inspekcije namijenjene povećanju predanosti zakonitom ponašanju ne

bi funkcionirale.

Ako partneri odluče da je prekogranična inspekcija najučinkovitiji način rješavanja problema zloporabe mobilnosti radne snage, moraju utvrditi je li inspekcija općenite prirode ili je namijenjena određenom problemu, odrediti najprikladniju vrstu usklađene ili zajedničke inspekcije i pripremiti se na sljedeće načine:

- ✓ Usklađene inspekcije ne zahtijevaju potpuno razumijevanje istražnih ovlasti partnerske organizacije na lokaciji. Međutim, zahtijevaju dobro razumijevanje mjerodavnog prava u uključenim partnerskim zemljama, dokumenata koji se smatraju dokaznim materijalom te najprikladnijih istražnih tehnika ili vanjske pomoći (koju pružaju policija, socijalni partneri itd.). Budući da usklađene inspekcije ipak mogu zahtijevati posjete na lokaciji (koje provode tijela za izvršavanje zakonodavstva svake zemlje), uključene države članice trebale bi se dogovoriti o pitanjima koja će se postavljati tijekom razgovora i potrebnoj vrsti izjava.
- ✓ Kad je riječ o zajedničkim inspekcijama na jednoj lokaciji ili više lokacija poduzeća u jednoj zemlji: za tu vrstu mjere potrebni su informativni sastanci timova i voditelja timova sa svim uključenim tijelima o zadaćama koje treba obaviti tijekom inspekcije.
- ✓ Kad je riječ o zajedničkim inspekcijama na jednoj lokaciji ili više lokacija u dvjema državama članicama ili više njih: za kazneni progon složenih mreža prijevara koje djeluju u cijelom EU-u/EGP-u potrebne su dodatne mjere, kao što su koordinacijski sastanci i prikupljanje podataka iz više izvora.

Pomoć mogu pružiti i agencije EU-a za izvršavanje zakonodavstva kao što su Eurojust i Europol. Kad je riječ o složenijim slučajevima zloporabe mobilnosti radne snage, preporuča se podijeliti aktivnosti i nalaze s drugim državama članicama.

2.5.2 Odabir odgovarajućeg vremenskog okvira

Vremenski okvir prekograničnih inspekcija mora se pažljivo planirati, što ovisi i o tome je li riječ o proaktivnim ili reaktivnim inspekcijama:

- ✓ Proaktivni posjeti mogu biti redoviti (preventivne inspekcije), može biti riječ o posjetima radi daljnjeg praćenja usklađenosti, ili mogu biti dio strateškog pristupa usmjerenog na poduzeća ili sektore za koje je utvrđeno da

su rizični.

- ✓ Reaktivni posjeti obično se provode kao odgovor na nezgodu ili pritužbu koju su podnijeli radnici, sindikati, nevladine organizacije ili poslodavci, ili na temelju zahtjeva koji je putem sustava IMI uputila druga država članica, ili pak zbog pozornosti medija.

Obje vrste inspekcija mogu se provoditi uz najavu ili bez nje, u skladu s nacionalnom praksom. Stoga vremenski okvir prekograničnog nadzora ovisi o tim čimbenicima, kao i o značajkama konkretnog sektora.

Usklađene inspekcije mogu imati snažniji učinak ako se provode istodobno u uključenim državama članicama. Na taj se način stvara učinak iznenađenja, koji može dovesti do prikupljanja više dokaza.

2.5.3 Informativni sastanci

Informativne sastanke potrebno je održati prije i nakon inspekcije. Ključno je da sve uključene jedinice/osobe, te članovi osoblja ELA-e kad je to primjenjivo, sudjeluju u informativnom sastanku prije inspekcije.

2.5.4 Koordinacija razmjene podataka

Tijela za izvršavanje zakonodavstva trebala bi utvrditi koje će osobe biti odgovorne za razmjenu svih relevantnih podataka, uključujući, ako je primjenjivo, jedinicu ELA-e nadležnu za inspekcije, te utvrditi koji će se komunikacijski kanali upotrebljavati. Ovisno o vrsti informacija, možda će se za prijenos podataka morati upotrebljavati sustav IMI, drugi sustavi EU-a ili šifrirana digitalna komunikacija.

Osnovna načela za razmjenu informacija

- ✓ Ako je to moguće, za razmjenu informacija upotrebljavajte sustav IMI. To je sigurna metoda za razmjenu podataka s više država članica. Ako to nije moguće, upotrijebite druge sustave EU-a ili šifriranu digitalnu komunikaciju, kad je to potrebno s obzirom na vrstu informacija.
- ✓ Tehničku podršku i pravne savjete mogu vam pružiti ELA, Eurojust, Europol i Eurofisc (npr. nacionalni časnici za vezu u okviru Eurojusta mogu pružiti savjete o nacionalnim zahtjevima u pogledu dokaza).
- ✓ Osigurajte šifriranje te baze podataka, računala, prijenosna računala i mobilne telefone zaštićene lozinkom.

- ✓ Upotrebljavajte zajedničke obrasce (koje su omogućili ELA i/ili nacionalna tijela) kako bi se osiguralo poštovanje nacionalnog zakonodavstva i pravila o zaštiti podataka.
- ✓ Upotrebljavajte smjernice: smjernice Europskog odbora za zaštitu podataka (EDPB) i smjernice za zaštitu podataka za korisnike sustava IMI.

Informacije/dokumente/dokaze koje je potrebno pribaviti od subjekta nad kojim se provodi inspekcija potrebno je utvrditi u planu inspekcije (nepotpun popis):

- ✓ evidencije radnih sati, platne liste
- ✓ pisani ugovori
- ✓ e-poruke koje se odnose na osoblje
- ✓ svi ulazni/izlazni računi
- ✓ bankovne transakcije
- ✓ potvrde A1
- ✓ druge informacije/dokumenti/dokazi.

Kako ELA može pomoći?

ELA može pomoći jačanjem suradnje i razmjene informacija među državama članicama u okviru cijelog niza zakonodavstva o mobilnosti radne snage. Nacionalni časnici za vezu djeluju kao fizička kontaktna točka između razine EU-a, nacionalnih uprava i tijela drugih država članica koja surađuju sa svojim kolegama iz drugih zemalja.

Može pružiti potporu za utvrđivanje relevantnih kontakata.

Promiče upotrebu elektroničkih alata i postupaka za razmjenu poruka (kao što su IMI, EESSI).

Potiče upotrebu inovativnih pristupa suradnji i promiče upotrebu elektroničkih mehanizama za razmjenu i baza podataka.

2.5.5 Utvrđivanje očekivanih mjera

Uključena tijela trebala bi utvrditi očekivane mjere koje timovi trebaju poduzeti tijekom usklađene i zajedničke inspekcije:

- ✓ posjet glavnom subjektu nad kojim se provodi inspekcija u skladu sa standardnim postupcima

- ✓ razgovor s poslodavcem
- ✓ saslušanje zaposlenika
- ✓ posjet računovodstvenom uredu u skladu sa standardnim postupcima
- ✓ traženje relevantnih dokumenata i izrada preslika
- ✓ druge mjere.

2.5.6 Utvrđivanje metodologije i dodatnih uputa

Razgovor sa zaposlenicima i drugim uključenim osobama (nepotpun popis):

- ✓ način na koji bi se trebao obaviti razgovor sa zaposlenicima i drugim uključenim osobama (poslodavcem, upraviteljem lokacijom, predstavnicima itd.) u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i ne dovodeći u pitanje nadležnosti i kolektivna prava socijalnih partnera, ako je primjenjivo, utvrđena nacionalnim pravom i/ili praksom
- ✓ način na koji se radnicima objašnjavaju njihova prava i obveze te na koji ih se obavješćuje o tome kako mogu imati koristi od suradnje
- ✓ standardizirani upitnici za razgovor prilagođene vrsti ispitanika (radnici, nadzornik, rukovoditelj, vozač, klijent itd.); nužno je osigurati dobro poznavanje upitnika prije inspekcije
- ✓ mogućnost angažiranja usmenih prevoditelja (razumijevanje tereta dokaza i pravilno ispunjavanje zakonodavnih zahtjeva) i/ili kulturnih posrednika (kako bi se olakšala komunikacija između inspektora i osoba s kojima vode razgovore, posebno kad je riječ o državljanima trećih zemalja), ako je to potrebno
- ✓ uspostava mješovitih timova (tj. timova sastavljenih od inspektora rada, inspektora socijalne sigurnosti, poreznih inspektora i/ili policijskih službenika itd.).

Priklupljanje informacija (nepotpun popis):

- ✓ kojim informacijama treba posvetiti veću pozornost, npr. što zaposlenici rade, s kime rade itd.
- ✓ način bilježenja informacija; prema potrebi, i ako je to dopušteno nacionalnim zakonodavstvom, razmotrite fotografiranje / snimanje videozapisa

- ✓ obratite posebnu pozornost na dostavljene osobne isprave kako bi se osiguralo prepoznavanje krivotvorenih isprava
- ✓ zabilježite podatke o vozilima poduzeća (registracijski brojevi itd.)
- ✓ utvrdite sve posebne dokaze koje je potrebno prikupiti (npr. dokazi u obliku videozapisa, izvorni dokumenti)
- ✓ ako zaposlenici spominju primanje socijalnih naknada u drugoj državi članici, obratite se toj državi članici radi provjere
- ✓ ako tijekom inspekcije vlasnika subjekta nad kojim se provodi inspekcija zateknete u drugoj državi članici, prikupite opsežne informacije o vlasniku.

Sigurnosne upute (nepotpun popis):

- ✓ sigurnost sudionika uvijek je najvažnija
- ✓ provjere bi uvijek trebalo provoditi u parovima (ili skupinama)
- ✓ sudionici bi trebali održavati kontakt očima što je više moguće
- ✓ sudionici nikada ne bi trebali suradnika ostaviti samog u poslovnim prostorima poduzeća, a napuštanju lokacije na kojoj se provodi inspekcija uvijek mora prethoditi dogovor s glavnim koordinatorom
- ✓ mora se navesti inspektorat/institucija koji će osigurati sigurnosnu opremu.

Logistička organizacija (nepotpun popis):

- ✓ način prijevoza do lokacije na kojoj se odvija inspekcija
- ✓ utvrđivanje dokumenata koje trebaju imati sve jedinice koje sudjeluju u inspekciji
- ✓ pomagala koja se trebaju staviti na raspolaganje inspeksijskom timu: npr. prijenosni skeneri, USB-i, fotoaparati/videokamere itd.

Dodatne upute ili druge mjere (nepotpun popis):

- ✓ ako se pronađu dokumenti u papirnatom obliku, oni se, ako je primjenjivo i pravno moguće, mogu/smiju/moraju zaplijeniti za potrebe izrade digitalnih kopija, a subjektu nad kojim se provodi inspekcija izdaje se potvrda

- ☑ informacije koje je važno prikupiti kako bi naknadno služile kao referentni materijal za vođenje razgovora s administrativnim službenicima (npr. imena, e-adrese i telefonski brojevi)
- ☑ pravni tim ELA-e dostupan je za pravna pitanja na [e-adresa, telefon].

2.6 Izvršenje predmeta

2.6.1 Upotreba dostupnih alata tijekom usklađenih i zajedničkih inspekcija

Inspektorati koji sudjeluju u usklađenim i zajedničkim inspekcijama moraju se dogovoriti o vrsti informacija i pitanjima koja su pravno dozvoljena i dopuštena kao dokazi u zemljama sudionicama (navesti u odjeljku 4. plana inspekcije).

Jezična potpora tijekom inspekcija (Irska)

Povjerenstvo za radne odnose u Irskoj upotrebljava različite alate za prevladavanje jezičnih prepreka tijekom zajedničkih inspekcija.

Okolo 10 % osoblja irskog inspektorata čine inspektori rada koji govore strani jezik. Svi regionalni uredi imaju najmanje jednog inspektora koji govori strani jezik, a svi su podrijetlom iz istočne Europe, s obzirom na to da njihovi sunarodnjaci čine najveći udio stranih radnika. Osim engleskog, govore barem još jedan jezik.

Na mrežnom mjestu Povjerenstva za radne odnose nalaze se glavne smjernice, objavljene na jeziku koji govore zaposlenici u visokorizičnim sektorima. Internetski alati za prevođenje ugrađeni su u početnu stranicu, a inspektori upotrebljavaju i aplikacije za prevođenje na svojim uređajima. Povjerenstvo za radne odnose upotrebljava višejezične informativne obrasce, a izrađuje i višejezične upitnike.

Izvor: Povjerenstvo za radne odnose, Irska

Naknadno se mogu izraditi standardizirani alati za prekogranične inspekcije, kao što su dvojezični ili višejezični upitnici, standardni informativni dokumenti, usporedba istražnih ovlasti i temeljnog nacionalnog zakonodavstva itd. Ti se alati prema potrebi mogu ponovno upotrijebiti i prilagoditi tijekom budućih inspekcija, u skladu s iskustvom iz prethodne inspekcije.

Višejezični upitnici i elektronički uređaji za prevođenje pomažu u savladavanju jezičnih prepreka. Telefoni i tablet-računala mogu se upotrebljavati i za pristup informacijama kao što su podatci o poduzeću u registrima socijalnog osiguranja, poreznim registrima ili poslovnim registrima, u svrhu provjere podataka o određenom radniku ili poduzeću ili u svrhu komunikacije s radnicima na lokaciji, kako je prikazano u sljedećem primjeru.

Višejezični upitnici moraju biti u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, uključujući pravila o zaštiti podataka. Tijekom zajedničkih inspekcija inspektori koji govore strani jezik nastoje steći povjerenje radnika tako što govore njihovim materinim jezikom i razumiju specifičnosti njihove kulture. Gostujući inspektori isto tako mogu bolje prepoznati i prikupiti dokaze o povredama zakonodavstva matične zemlje te izvijestiti o mogućim korektivnim mjerama.

Utvrđivanje odnosa između radnika i poslodavaca nije uvijek jednostavno jer je u brojnim slučajevima riječ o radnicima na privremenom radu ili radnicima koje zapošljavaju vanjske strane. Komunikacija na odgovarajućem jeziku može pomoći u utvrđivanju relevantnog poslodavca.

Kontrolni popis za inspekciju⁷

Informacije koje treba provjeriti ovise o opsegu istrage (na primjer, radno vrijeme nije relevantno ako je riječ o fiktivnom poduzeću). Općenito, informacije prikazane na slici 6. relevantne su za prekograničnu inspekciju.

⁷ Međunarodna organizacija rada (2017.), *Conducting Labour Inspections on Constructions: A guide for labour inspectors* (Provođenje inspekcija rada u građevinarstvu: vodič za inspektore rada). Ženeva: Međunarodna organizacija rada, dostupno na internetu ([poveznica](#))

Slika 6. Kontrolni popis za inspekciju

 <p>Potpuni identifikacijski podatci poslodavca i njegovih podugovaratelja</p>	 <p>Priroda ugovornog odnosa i status socijalnog osiguranja radnika</p>
 <p>Struktura zaposlenika (tim/odjel), ako je dostupno</p>	 <p>Plaća, načini plaćanja i/ili metoda izračuna</p>
 <p>Točan datum potpisivanja ugovora i/ili datum početka rada (ta se dva datuma ne moraju podudarati)</p>	 <p>Valjanost ugovora o radu (prema potrebi)</p>
 <p>Dodatna plaćanja i subvencije ili prava koji se radniku isplaćuju na propisani način (npr. dodatci za upućivanje radnika)</p>	 <p>Radno vrijeme i dnevna evidencija radnika na lokaciji (evidencija radnih sati), naknada za prekovremeni rad</p>
 <p>U slučaju razdoblja probnog rada, njegovo utvrđeno trajanje i uvjeti</p>	 <p>Naziv radnog mjesta i/ili opis radnog mjesta (profesionalna kategorija)</p>
 <p>Vrsta i trajanje godišnjeg odmora (minimalni, dodatni, produljeni)</p>	 <p>Obrasci A1 i prethodna izjava za upućene radnike (ako postoje) ili dokaz o registraciji zaposlenika u sustav socijalne sigurnosti zemlje domaćina</p>

2.6.2 Provjerom podataka može se proširiti opseg predmeta

Nakon posjeta lokaciji prikupljene se informacije provjeravaju i analiziraju.

Tim se postupkom mogu otkriti dodatne povrede ili nepravilnosti, kao što su utaja poreza, kršenje odredbi o zdravlju i sigurnosti, prijevare u vezi sa socijalnim naknadama, trgovina ljudima itd. Te bi nalaze trebalo podijeliti s drugim nacionalnim ili stranim tijelima, kao što su financijska policija, carina, državno odvjetništvo ili tijela nadležna za sigurnost i zdravlje na radu, koja zatim mogu provoditi vlastite provjere i istrage ili odlučiti hoće li se uključiti u prekograničnu inspekciju.

Podatci prikupljeni tijekom jednog posjeta lokaciji mogu biti nedostatni i dovesti do proširenja inspekcije, zahtjeva za dodatne informacije ili provjera u drugoj državi članici (npr. ako predmet uključuje fiktivna poduzeća registrirana na više lokacija)⁸.

U kontekstu inspekcija i za potrebe ovog dokumenta, pojam „nepravilnost” znači svaka povreda ili sumnja na povredu prava Unije koja je utvrđena tijekom inspekcije i nije izravno obuhvaćena opsegom inspekcije.

Kako ELA može pomoći?

Prosljeđivanjem svih relevantnih informacija drugim tijelima kada su povrede ili nepravilnosti u njihovoj nadležnosti.

Pružanjem pomoći u pripremi izvješća ako koordinator zajedničkog djelovanja ima problema s ispunjavanjem nekih dijelova, objašnjavanjem načina mjerenja ključnih pokazatelja uspješnosti itd.

Ako Nadzorno tijelo tijekom usklađene i zajedničke inspekcije ili tijekom bilo koje od svojih aktivnosti utvrdi moguće nepravilnosti u primjeni prava Unije, ono prema potrebi može te moguće nepravilnosti prijaviti predmetnim državama članicama i Komisiji.

⁸ Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada (2019.), Materijal za učenje s tematske radionice o preispitivanju prekograničnih usklađenih i zajedničkih inspekcija, Lisabon, Portugal, 28. veljače – 1. ožujka 2019.

2.6.3 Upotreba prikupljenih podataka kao dokaza

Usklađene i zajedničke inspekcije mogu biti djelotvorna mjera protiv složenih sustavnih prijevара jer se u okviru njih kombiniraju resursi, informacije i znanje nekoliko tijela za izvršavanje zakonodavstva. Unatoč tomu, suradnja među tijelima za izvršavanje zakonodavstva može biti otežana zbog neusklađenih pravnih okvira država članica i problema povezanih s razmjenom podataka (za više pojedinosti vidjeti [Prilog 4.](#)).

Nakon što se činjenice razjasne, dokazi se mogu upotrijebiti u upravnim ili kaznenim postupcima u skladu s nacionalnim pravom i praksom. Međutim, podaci prikupljeni tijekom inspekcije ne mogu se uvijek upotrebljavati kao dokazi ili kao dokazi povrede. Stoga bi tijela za izvršavanje zakonodavstva trebala razmotriti dokaze koji su tužitelju ili upravnim tijelima potrebni za daljnje postupanje u pogledu detaljnih izvješća i dokaza. Kako bi se to ostvarilo, nacionalno zakonodavstvo svih uključenih država članica mora biti usklađeno u pogledu postupaka za prikupljanje informacija i njihove relevantnost kao dokaza na sudu.

Kaznenopravni pristup primjenjuje se za opsežne i složene predmete koji uključuju različite vrste povreda. U tom je slučaju moguća suradnja s policijom, Europolom i Eurojustom (navedeno u drugom koraku prethodno opisane faze planiranja) korisna za kazneni progon ili odlučivanje o dodatnoj istrazi.

Upravni ili kazneni postupci mogu dovesti do novčanih kazni, povlačenja javnih natječajа, povrata neisplaćenih plaća i doprinosa za socijalno osiguranje ili ukidanja prijevarom stečenih naknada. Ovisno o težini predmeta, nadležna tijela mogu odlučiti primijeniti kaznu privremenog zatvaranja poduzeća kako bi spriječila da poduzeće proglasi nesolventnost u pokušaju izbjegavanja odgovornosti.

Važno

ELA je prikupila podatke o ulozi inspektora i uvjetima za upotrebu dokaza iz prekograničnih inspekcija kako bi izradila pregled nacionalnih praksi. Za više informacija vidjeti [Prilog 4.](#)

2.7 Koordinator zajedničkog djelovanja izrađuje izvješće o daljnjem praćenju

Inspekcija nije potpuna sve dok koordinator zajedničke inspekcije ne izradi izvješće nakon inspekcije ([Prilog 3.](#)). Tijelo države članice koje provodi usklađenu ili zajedničku inspekciju izvješćuje Nadzorno tijelo o ishodima inspekcije u toj državi članici i o cjelokupnom operativnom vođenju usklađene ili zajedničke inspekcije u roku od šest mjeseci od završetka inspekcije.

2.7.1 Praćenje i evaluacija rezultata usklađenih i zajedničkih inspekcija

Evaluacija prekograničnih inspekcija provodi se kako bi se provjerilo jesu li ispunjeni prethodno utvrđeni ciljevi inspekcije i kako bi se utvrdio eventualni nepredviđeni učinak mjere.

Kako bi nadležna tijela mogla kontinuirano prikupljati informacije o napretku u ostvarivanju ciljeva i izvješćivati u skladu s Uredbom o ELA-i, razvijen je skup ciljnih kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja koji se navode u izvješću nakon inspekcije.

Kvantitativni aspekt usmjeren je na statistiku i uključuje strukturirane podatke (brojčane) koji se mogu uključiti u proračunsku tablicu i analizirati primjenom statističkih metoda.

Kvalitativni je aspekt istraživački, usmjeren je na zapažanja i obuhvaća nestrukturirane informacije koje se sažimaju i tumače subjektivno, a ne matematički.

Kako je prethodno navedeno, koordinator zajedničkog djelovanja mora izraditi izvješće nakon inspekcije, u kojem će se provesti i kvantitativna i kvalitativna evaluacija ključnih pokazatelja uspješnosti.

2.8 Države članice i ELA utvrđuju nedostatke i moguća buduća djelovanja

Na temelju ključnih pokazatelja uspješnosti koji su bili predmet evaluacije u izvješću nakon inspekcije države članice i ELA utvrđuju nedostatke i moguća buduća djelovanja – riječ je o kritičkom promišljanju i mogućem poboljšanju postupaka za buduće inspekcije.

Djelotvorna evaluacija ne obuhvaća samo prikupljanje, analiziranje i pružanje podataka. Njome se omogućuje prikupljanje i upotreba informacija, kontinuirano učenje, poboljšanje alata i postupaka na

temelju stečenog iskustva te povećanje učinkovitosti inspekcija.

2.9 Države članice i ELA zaključuju predmet i planiraju moguće daljnje postupanje

Države članice i ELA zaključuju predmet i planiraju moguće daljnje postupanje, odnosno na temelju nalaza utvrđuju potrebu za daljnjim praćenjem na temelju inspekcija. Ako su za naknadnu inspekciju za potrebe daljnjeg praćenja potrebne koordinacija i potpora ELA-e, trebalo bi potpisati novi sporazum.

2.9.1 Priopćavanje ključnih nalaza

Osim komunikacije s tijelima za izvršavanje zakonodavstva opisane u fazi planiranja, unutarnja i vanjska komunikacija mogu pridonijeti ostvarenju najvećeg mogućeg učinka prekograničnih inspekcija:

- vanjska komunikacija** odnosi se na obavješćivanje drugih tijela, uključujući ona u drugim državama članicama, kako bi se:
  - omogućilo proširenje predmeta i koristi od njegovih nalaza
  - poboljšalo razumijevanje složenih predmeta koji obuhvaćaju nekoliko zemalja
  - poboljšale mjere suzbijanjem ili sprječavanjem sličnih sustavnih prijevара i razmjenom stečenih iskustava
- unutarnja komunikacija** odnosi se na razmjenu rezultata i pouka s kolegama kako bi se potaknula prekogranična radna kultura.

Dijeljenjem rezultata u velikoj mjeri s javnošću može se povećati i učinak inspekcije. Primjeri metoda kojima se tijela nadležna za rad služe za razmjenu rezultata i učenje iz prijašnjih inspekcija kako bi poboljšala svoje djelovanje u budućnosti prikazani su u okviru.

Metode razmjene informacija:

- priopćenja za medije
- društveni mediji
- letci
- radionice za razmjenu iskustava
- internetske platforme i forumi za zajedničko učenje
- moguće stvaranje baze podataka na razini EU-a koja sadržava sažetke predmeta inspekcije.

Kako ELA može pomoći?

Promicanjem razmjene i širenja iskustava i dobre prakse, uključujući primjere suradnje među relevantnim nacionalnim tijelima.

Organiziranjem (internetskih) platformi i foruma za zajedničko učenje.

Održavanjem baze znanja s ključnim nalazima i poukama iz svih prekograničnih inspekcija.

Primjeri komunikacije o daljnjem postupanju

Razmjena informacija

Grčka i belgijska tijela prosljeđuju nalaze zajedničkih inspekcija dionicima, uključujući upravama inspektorata rada i institucija koje surađuju, poslovnim udruženjima i sindikatima. U okviru Beneluksa Nizozemska i Belgija razvile su snažne međuljudske veze, što je dovelo do redovite razmjene rezultata u svrhu sprječavanja i procjene rizika. Rezultate inspekcija dijele i u priopćenjima za medije kako bi pomogle u sprječavanju neprijavljenog rada u budućnosti.

Upotreba informativnih sastanaka i obrazaca s podacima za kontakt

U Francuskoj se nakon svake zajedničke inspekcije organizira informativni sastanak na temelju razmjene informacija i obrazaca s podacima za kontakt.

Bilježenje podataka o inspekcijama u internetski sustav

U Španjolskoj uključeni inspektori unose informacije o zajedničkim inspekcijama u sustav INTEGRA (baza podataka Inspektorata rada i socijalne sigurnosti). Nalazi se prosljeđuju inspektoratima rada.

Izvor: Anketa provedena među članovima Platforme, veljača 2019. Izlaganje održano na tematskoj radionici o preispitivanju održanoj u Portugalu 28. veljače 2019. – 1. ožujka 2019.; Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada. Naknadni posjet za potrebe daljnjeg praćenja povezan s prekograničnim usklađenim i zajedničkim inspekcijama, Haag, Nizozemska, 3. srpnja 2019.

2.9.2 Poticanje učenja

Na temelju rezultata inspekcije može se steći uvid u nove sustavne prijevare i prilagoditi sustave za procjenu rizika, i to osmišljavanjem znakova upozorenja ili pokazatelja rizika te isticanjem korisnih informacija koje treba prikupiti tijekom budućih

prekograničnih inspekcija.

Rezultati se mogu upotrijebiti i za reviziju osposobljavanja i priručnika, razvoj dobrih praksi za razmjenu priča o uspjehu i poboljšanje obrazaca (sporazuma, izvješća, upitnika koji se ispunjavaju na lokaciji).

postojećih istraživanja te osigurati komplementarnost s drugim agencijama ili službama Unije i nacionalnim tijelima, agencijama ili službama te iskoristiti njihovo znanje i iskustvo u području prijevara, iskorištavanja, diskriminacije, predviđanja potreba za vještinama te zdravlja i sigurnosti na radu.

Kako ELA može pomoći?

Osiguravanjem aktivnosti uzajamnog učenja i osposobljavanja prilagođenih osoblju nacionalnog inspektorata koje sudjeluje u prekograničnim aktivnostima kako bi se ojačao kapacitet nacionalnih tijela u pogledu mobilnosti radne snage i koordinacije sustava socijalne sigurnosti te poboljšala dosljedna primjena prava Unije.

Razvojem sektorskih i međusektorskih programa osposobljavanja, među ostalim za tijela za izvršavanje zakonodavstva, te posebnog materijala za osposobljavanje, među ostalim metoda internetskog učenja.

Ažuriranjem smjernica, obrazaca (sporazuma, izvješća, upitnika koji se ispunjavaju na lokaciji) u skladu s najboljim iskustvom stečenim tijekom inspekcija.

2.9.3 Sprječavanje budućih problema u pogledu zlouporabe mobilnosti radne snage

Ako se u okviru prekograničnih inspekcija otkriju rašireni problemi na tržištu rada, rezultati inspekcija mogu se upotrijebiti i za osmišljavanje kampanja za podizanje svijesti na nacionalnoj razini ili na razini EU-a u svrhu rješavanja tih problema. Takve kampanje za podizanje svijesti uključuju kampanje za informiranje pojedinaca i poslodavaca, posebno MSP-ova, o njihovim pravima i obvezama te o mogućnostima koje su im dostupne.

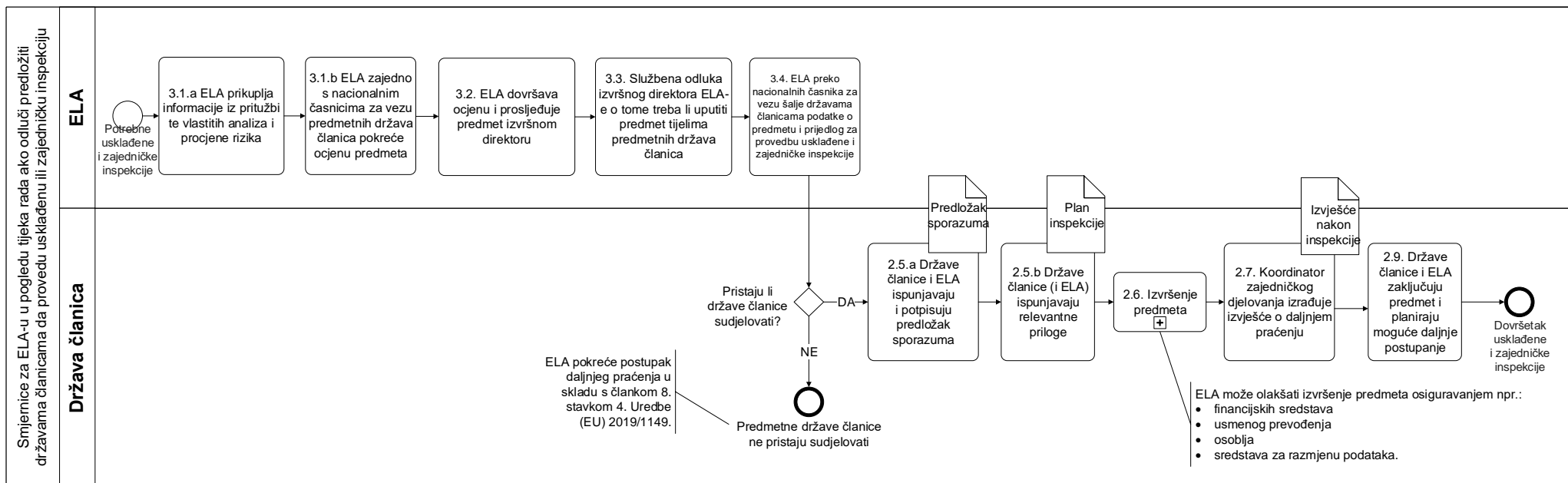
Procjene i analize rizika u pogledu mobilnosti radne snage i koordinacije sustava socijalne sigurnosti u cijeloj Uniji isto tako mogu biti djelotvoran alat. ELA procjenjuje rizik u suradnji s državama članicama i, prema potrebi, socijalnim partnerima. Procjena rizika i analiza obuhvaćaju teme kao što su neravnoteže na tržištu rada, izazovi specifični za pojedine sektore i problemi koji se ponavljaju. ELA može provoditi i ciljane dubinske analize i studije kako bi istražila konkretne probleme. Pri procjeni rizika i analizi ELA mora, u mjeri u kojoj je to moguće, upotrebljavati relevantne i aktualne statističke podatke dostupne iz

3. Smjernice za ELA-u u pogledu tijeka rada za pokretanje usklađenih i zajedničkih inspekcija

U skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe o ELA-i Nadzorno tijelo može na vlastitu inicijativu predložiti tijelima predmetnih država članica da provedu usklađenu ili zajedničku inspekciju. U smjernicama za ELA-u u pogledu tijeka rada (vidjeti sliku 7.) utvrđuju se i navode praktični koraci koje ELA treba slijediti ako želi predložiti

pokretanje usklađenih i zajedničkih inspekcija predmetnim državama članicama. U ovom se dijelu smjernica detaljno opisuju koraci od 1. do 5. jer su ostale aktivnosti, počevši od potpisivanja predložka sporazuma, iste kao aktivnosti opisane u odjeljku 2.

Slika 7. Smjernice za ELA-u u pogledu tijeka rada za pokretanje usklađenih i zajedničkih inspekcija

* Brojčane oznake pojedinačnih koraka u smjernicama u pogledu tijeka rada u skladu su s detaljnim opisom u drugim odjeljcima ovog dokumenta. Koraci od 3.1. do 3.4. dodatno su opisani u poglavlju 2. Koraci od 2.5. do 2.9. dodatno su opisani u poglavlju 3. jer su identični bez obzira na to je li pokretač usklađene i zajedničke inspekcije država članica ili ELA.

Objašnjenja

3.1 ELA prikuplja informacije iz pritužbi te vlastitih analiza i procjene rizika

Inspekcija bi se trebala pokrenuti na temelju ozbiljnih pritužbi, prekograničnih problema koji se ponavljaju ili rezultata procjene rizika (slika 8.).

Procjenom rizika omogućuje se učinkovitije utvrđivanje, analiza i evaluacija slučajeva povezanih s pitanjima mobilnosti radne snage. Rizici se mogu kategorizirati prema konkretnim gospodarskim sektorima (npr. poljoprivreda, promet, građevinarstvo, ugostiteljstvo), vrstama poduzeća (npr. fiktivna poduzeća, agencije za privremeno zapošljavanje) ili skupinama radnika (npr. upućeni radnici, stručnjaci za zapošljavanje, pogranični radnici, osobe s dugotrajnim boravištem).

ELA zajedno s nacionalnim časnicima za vezu predmetnih država članica prikuplja sve dostupne informacije i na temelju obrasca za opis predmeta ([Prilog 1.](#)) izrađuje interni dokument u kojem su sažete sve važne dobivene informacije.

druge države članice, nacionalna ili međunarodna tijela (kao što su EU-OSHA, Europol, Eurojust) te, prema potrebi, socijalne partnere. ELA će utvrditi i navesti zašto bi oni trebali biti uključeni i koje bi mjere trebali poduzeti.

Kada se inspekcija provodi uz sudjelovanje drugih dionika, ključno je da svi dionici budu uključeni u postupak planiranja. Svakom dioniku moraju biti jasni ciljevi inspekcije, uloga svakog pojedinog dionika, metodologija koja se upotrebljava, tko preuzima vodstvo te način na koji će se informacije razmjenjivati i kako će se o njima izvješćivati.

Policija i tužitelji mogu pružiti potporu prekograničnim inspekcijama u visokorizičnim sektorima ili u složenim slučajevima prijevare i izrabljivanja radne snage zatvaranjem radnih mjesta, primjenom alternativnih istražnih tehnika (npr. prislušivanje telefona / pretres stambenog prostora) i jamčenjem sigurnosti inspektora.

Slika 8. Sustav procjene rizika za rješavanje pitanja povezanih s mobilnošću radne snage

Doprinosi (izvori informacija)

ELA može prikupiti informacije iz pritužbi radnika, izvješća nakon inspekcije, relevantnih i aktualnih statističkih podataka dostupnih iz postojećih istraživanja, od drugih agencija Unije te iz pregleda i statističkih podataka radnih skupina ELA-e (npr. Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada).

Utvrđivanje rizika

ELA navodi moguće rizike.

Analize rizika

Nakon što utvrdi moguće rizike s kojima se suočava, ELA-a procjenjuje vjerojatnost i učinak svakog utvrđenog rizika.

Evaluacija rizika

ELA utvrđuje ozbiljnost rizika u odnosu na druge rizike

ELA utvrđuje relevantne dionike

Sve veća složenost zlorabe mobilnosti radne snage zahtijeva složenije prekogranične inspekcije u koje su uključene dvije države članice ili više njih. Na taj se način omogućuje istraživanje slučajeva duž cijelog lanca opskrbe, uključujući poslovanje niza poduzeća/podugovaratelja koji se nalaze u različitim zemljama. Inspekcije zahtijevaju dobro razumijevanje prava u uključenim partnerskim zemljama, dokumenata koji se smatraju dokaznim materijalom te najprikladnijih istražnih tehnika ili vanjske pomoći (koju pružaju policija, socijalni partneri itd.). Stoga je u nekim složenim predmetima nužno uključiti druge dionike –

Socijalni partneri (udruženja poslodavaca i sindikati) mogu pomoći u isticanju nepravilnosti u području radnog prava ili sustavnih prijevare na temelju analize tržišta rada i lokalnih informacija o radnim uvjetima i podugovarateljima. Na primjer, u nekim zemljama socijalni partneri provjeravaju usklađenost s kolektivnim ugovorima te pružaju informacije koje mogu nadopuniti analizu rizika ili aktivnosti inspekcije. Socijalni partneri mogu pomoći i u pripremi prekograničnih inspekcija, pružajući potporu svojim stručnim znanjem o procjeni standarda rada, zdravlja i sigurnosti. Kao i u nacionalnim inspekcijama, socijalni partneri mogu sudjelovati i u prekograničnim inspekcijama kako bi pomogli inspektorima svojim

znanjem o predmetnom sektoru i konkretnim pitanjima povezanim s mobilnošću radne snage. Međutim, kao i u slučaju statusa stranih inspektora, na status predstavnika socijalnih partnera mogu utjecati pravne prepreke. Za više informacija pogledajte primjere suradnje s partnerima⁹.

3.2 ELA dovršava ocjenu i prosljeđuje predmet izvršnom direktoru

ELA na temelju dobivenih informacija ocjenjuje relevantnost predmeta. Ocjena predmeta temelji se na skupu dogovorenih kriterija.

Postupak izrade kriterija za ocjenu predmeta koju provodi ELA isti je kao onaj opisan u točki 2.4. ovih smjernica. Kada ELA dovrši ocjenu, predmet se prosljeđuje izvršnom direktoru.

3.3 Službena odluka izvršnog direktora ELA-e o tome treba li uputiti predmet tijelima predmetnih država članica

Na temelju faze ocjene i evaluacije predmeta u skladu s prethodno utvrđenim kriterijima izvršni direktor ELA-e odlučuje hoće li predmet uputiti nadležnim tijelima predmetnih država članica.

Usklađene i zajedničke inspekcije podliježu dogovoru predmetnih država članica.

3.4 ELA preko nacionalnih časnika za vezu šalje državama članicama podatke o predmetu i prijedlog za provedbu usklađene i zajedničke inspekcije

ELA preko nacionalnih časnika za vezu državi članici šalje podatke o predmetu (dopis s većinom dostupnih informacija kako je opisano u obrascu za opis predmeta) i prijedlog za provedbu usklađene i zajedničke inspekcije.

Moguća su dva ishoda:

- ☑ predmetna država članica pristaje sudjelovati i potpisuje predložak sporazuma s ELA-om
- ☑ predmetna država članica ne pristaje sudjelovati.

U slučaju da jedna ili više država članica odluči da neće sudjelovati u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji, nacionalna tijela drugih država članica provode takvu inspekciju samo u državama članicama sudionicama. Države članice koje odluče da neće sudjelovati čuvaju povjerljivost informacija o inspekciji.

U skladu s člankom 8. stavkom 4. Uredbe o ELA-i, Nadzorno tijelo uspostavlja i donosi načine osiguravanja odgovarajućeg daljnjeg praćenja u slučajevima u kojima država članica odluči da neće sudjelovati u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji. U takvim slučajevima:

- ☑ Predmetna država članica obavještuje Nadzorno tijelo i druge relevantne države članice u pisanom obliku, među ostalim i elektroničkim putem, bez nepotrebne odgode o razlozima svoje odluke i, po mogućnosti, o mjerama koje namjerava poduzeti kako bi se predmet riješio (navodeći konkretne mjere i razdoblje), ako postoje.
- ☑ Predmetna država članica obavještuje Nadzorno tijelo i druge relevantne države članice o rezultatima tih mjera nakon što budu poznati.
- ☑ Nadzorno tijelo može predložiti da država članica koja nije sudjelovala u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji provede vlastitu inspekciju na dobrovoljnoj osnovi.

⁹ Izvor: Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada, Tematska radionica o preispitivanju prekograničnih usklađenih i zajedničkih inspekcija, Lisabon, Portugal, 28. veljače – 1. ožujka 2019.

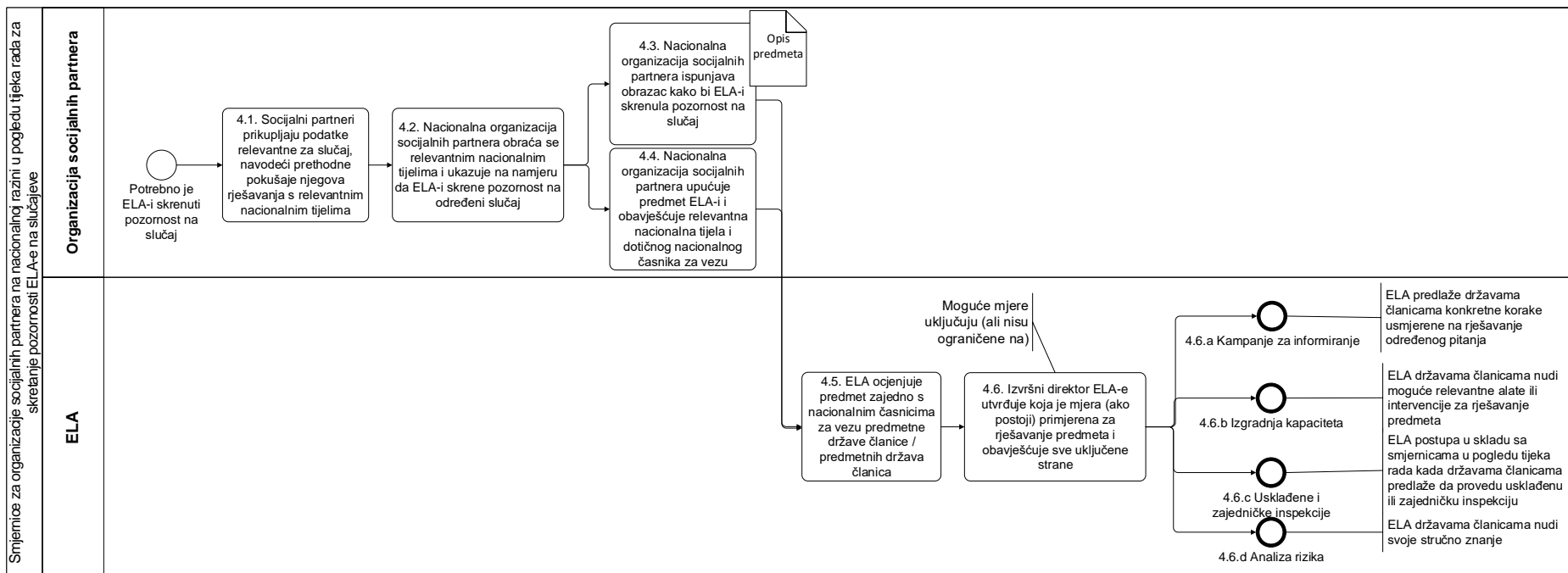

4. Smjernice za organizacije socijalnih partnera na nacionalnoj razini u pogledu tijeka rada za skretanje pozornosti ELA-e na slučajeve

U skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe o ELA-i, organizacije socijalnih partnera na nacionalnoj razini mogu skrenuti pozornost Nadzornog tijela na pojedine slučajeve. U smjernicama za organizacije socijalnih partnera u

pogledu tijeka rada (vidjeti sliku 9.) utvrđuju se i navode praktični koraci za skretanje pozornosti ELA-e na slučajeve i njihovu ocjenu.

Slika 9. Smjernice za organizacije socijalnih partnera na nacionalnoj razini u pogledu tijeka rada za skretanje pozornosti ELA-e na slučajeve

* Brojčane oznake pojedinačnih koraka u smjernicama u pogledu tijeka rada u skladu su s detaljnim opisom u nastavku.

Objašnjenja

Početni događaj

Završni događaj

Zadatak

Podpostupak

Odluka koja usmjerava radnji

Dokument

Tijek radnji

4.1 Socijalni partneri prikupljaju podatke relevantne za slučaj, navodeći prethodne pokušaje njegova rješavanja s relevantnim nacionalnim tijelima

Organizacije socijalnih partnera na nacionalnoj razini (udruženja poslodavaca i sindikati) mogu rješavati moguća pitanja povezana s mobilnošću radne snage tako što će ELA-i skrenuti pozornost na slučaj na temelju ozbiljnih pritužbi, prekograničnih problema koji se ponavljaju ili rezultata procjene rizika.

Organizacija socijalnih partnera prikuplja podatke relevantne za slučaj i opisuje prethodne pokušaje rješavanja te ELA-i pruža informacije i svoje iskustvo u pogledu pitanja povezanih s mobilnošću radne snage.

Organizacija socijalnih partnera može pomoći u isticanju nepravilnosti u području radnog prava ili sustavnih prijevara na temelju analize tržišta rada i lokalnih informacija o radnim uvjetima i podugovarateljima. Na primjer, u nekim zemljama socijalni partneri provjeravaju usklađenost s kolektivnim ugovorima te pružaju informacije koje mogu nadopuniti analizu rizika ili aktivnosti inspekcije.

Slučajevi bi se trebali odnositi na sljedeće:

- ✓ pitanja nepoštovanja primjenjivih europskih i nacionalnih pravila o slobodnom kretanju radnika i/ili
- ✓ pitanja nepoštovanja primjenjivih europskih i nacionalnih pravila o slobodnom kretanju usluga (upućivanje radnika).

Primjeri mjera koje može poduzeti organizacija socijalnih partnera

Najčešće su aktivnosti **zajedničke inicijative** koje se temelje na već postojećim mehanizmima za pregovaranje. U Danskoj, Nizozemskoj i Italiji socijalni partneri zajednički su se dogovorili o uspostavi sustava za praćenje primjene kolektivnih ugovora (u sektoru agencija za privremeno zapošljavanje ili poljoprivredi).

U nekim zemljama (na primjer u Sloveniji i Nizozemskoj) postoji **suradnja između sindikata i inspektorata rada**.

Neki su sindikati uspostavili **sustave za rješavanje pritužbi** (posebno onih koje su podnijeli radnici migranti) i/ili za praćenje neprimjerenog ponašanja poslodavaca u

visokorizičnim sektorima. O tome je u Sloveniji izvijestio Savez slobodnih sindikata Slovenije (ZSSS), u Cipru Panciparska federacija rada (PEO), a u Italiji Talijanska konfederacija sindikata (CISL). U Nizozemskoj su podružnice Nizozemske federacije sindikata (FNV) uspostavile odjele za pritužbe radi izvješćivanja o nezakonitim praksama. One se mogu odnositi na kršenja kolektivnih ugovora i druge nezakonite aktivnosti te na tvrdnje o trgovini ljudima.

Drugi oblici sudjelovanja organizacija socijalnih partnera obuhvaćaju **kampanje za podizanje svijesti** ili informiranje, kao što su kampanje o kojima je izvijestila Njemačka konfederacija sindikata (DGB). Kampanju koordinira Udruženje za rad i život (Arbeit und Leben e.V.) iz Berlina, a podupiru ga Međunarodna organizacija rada (ILO) i Međunarodna organizacija za migracije (IOM).

Primjer iz Češke pokazuje kako **dijalog, zajedničke inicijative i kampanje** vlade, socijalnih partnera i nevladinih organizacija mogu dovesti do integriranog pristupa utemeljenog na trostranoj suradnji. Češka je donijela propise i politike izrađene u suradnji sa socijalnim partnerima i nevladinim organizacijama. Kako bi se zajamčilo djelotvorno praćenje, osigurava se redovito osposobljavanje osoblja iz relevantnih javnih tijela te je povećan broj inspekcija rada. Socijalni partneri donijeli su opće sporazume i sporazume na razini poduzeća, a poslodavci razmatraju i izradu crne liste posrednika na tržištu rada koji ne ispunjavaju zahtjeve kako bi se podigla razina svijesti i suzbilo nepoštenu tržišno natjecanje.

Izvor: Eurofound, Reguliranje posrednika na tržištu rada i uloga socijalnih partnera u suzbijanju trgovine radnom snagom

4.2 Nacionalna organizacija socijalnih partnera stupa u kontakt s relevantnim nacionalnim tijelima i ukazuje na namjeru da ELA-i skrenu pozornost na određeni slučaj

Nacionalna organizacija socijalnih partnera sažima sve važne informacije dobivene u prvom koraku i prosljeđuje ih relevantnim nacionalnim tijelima, ukazujući na namjeru da ELA-i skrene pozornost na određeni slučaj. Organizacija socijalnih partnera raspravlja s nacionalnim tijelima o zabrinjavajućim

pitanjima i njihovim učincima koji proizlaze iz dobivenih informacija povezanih s nepravilnostima u području radnog prava ili sustavnim prijevarama na temelju analize tržišta rada, lokalnih informacija o radnim uvjetima i podugovarateljima i slično.

Ishod rasprava može među ostalim biti sljedeći:

- ✓ Organizacija socijalnih partnera i relevantna nacionalna tijela procjenjuju potrebu za djelovanjem. Ako je predviđeno provođenje prekogranične inspekcije, država članica može postupiti u skladu sa smjernicama u pogledu tijeka rada iz odjeljka 2.
- ✓ Ako se organizacija socijalnih partnera i relevantna nacionalna tijela ne usuglase o potrebi za djelovanjem ili o vrsti djelovanja ili ako nacionalna tijela ne postupe na zahtjev organizacije socijalnih partnera, organizacija socijalnih partnera može o tome obavijestiti ELA-u.

4.3 Nacionalna organizacija socijalnih partnera ispunjava obrazac kako bi ELA-i skrenula pozornost na slučaj

Nacionalna organizacija socijalnih partnera ispunjava obrazac opisa predmeta ([Prilog 1.](#)) kako bi ELA-i skrenula pozornost na njega (u mjeri u kojoj raspolaže potrebnim informacijama). Za više informacija o ispunjavanju opisa predmeta vidjeti odjeljak 2.2. ovih smjernica.

4.4 Nacionalna organizacija socijalnih partnera upućuje predmet ELA-i i obavješćuje relevantna nacionalna tijela i dotičnog nacionalnog časnika za vezu

Organizacija socijalnih partnera šalje ELA-i ispunjen obrazac opisa predmeta. Te informacije mora dostaviti i relevantnim nacionalnim tijelima i nacionalnim časnicima za vezu.

4.5 ELA ocjenjuje predmet zajedno s nacionalnim časnicima za vezu predmetne države članice / predmetnih država članica

ELA zajedno s nacionalnim časnicima za vezu predmetnih država članica ocjenjuje predmet na temelju skupa dogovorenih kriterija što je prije moguće, a najkasnije u roku od 14 dana. ELA daje prednost ocjeni hitnih predmeta i može zatražiti dodatne informacije od organizacije socijalnih

partnera kako bi se olakšala ocjena. Hitnim predmetima dat će se prednost, ali i dalje će se primjenjivati kriteriji za ocjenjivanje.

Postupak izrade kriterija za ocjenu predmeta koju provodi ELA isti je kao onaj opisan u točki 2.4. ovih smjernica.

4.6 Izvršni direktor ELA-e utvrđuje koja je mjera (ako postoji) primjerena za rješavanje predmeta i obavješćuje sve uključene strane

Izvršni direktor ELA-e na temelju prethodno navedene ocjene utvrđuje koja je mjera (ako postoji) primjerena za rješavanje predmeta i obavješćuje sve uključene strane, navodeći obrazloženje za tu odluku. Moguće mjere uključuju (ali nisu ograničene na) kampanje za informiranje, izgradnju kapaciteta, usklađene i zajedničke inspekcije ili analizu rizika (vidjeti sliku 10.). U slučaju sumnje na nepravilnosti koje nisu izravno u nadležnosti ELA-e, Nadzorno tijelo može ih prijaviti relevantnim dionicima (odjeljak 2.6.2.).

Slika 10. Mjere za rješavanje predmeta

4.6.1 Kampanje za informiranje

Provode se kampanje za podizanje svijesti, uključujući kampanje za informiranje pojedinaca i poslodavaca, posebno MSP-ova, o njihovim pravima i obvezama te o mogućnostima koje su im dostupne. ELA predlaže državama članicama konkretne korake

usmjerene na rješavanje određenog pitanja, prema potrebi uz uključivanje socijalnih partnera.

4.6.2 Izgradnja kapaciteta

ELA državama članicama nudi relevantne alate ili intervencije za rješavanje predmeta s pomoću sljedećih aktivnosti:

- ☑ u suradnji s nacionalnim tijelima i, prema potrebi, socijalnim partnerima izrađuje zajedničke neobvezujuće smjernice za države članice i socijalne partnere, uključujući smjernice za inspekcije u predmetima s prekograničnom dimenzijom te zajedničke definicije i koncepte, na temelju relevantnih rezultata rada na nacionalnoj razini i razini Unije
- ☑ promiče i podupire uzajamnu pomoć, u obliku aktivnosti koje provode ravnopravni partneri ili aktivnosti koje se provode u skupinama, te razmjene osoblja i sustave upućivanja radnika među nacionalnim tijelima
- ☑ promiče razmjenu i širenje iskustava i dobre prakse, uključujući primjere suradnje među relevantnim nacionalnim tijelima
- ☑ izrađuje sektorske i međusektorske programe osposobljavanja, među ostalim za inspektorate rada, te posebni materijal za osposobljavanje, među ostalim s pomoću metoda internetskog učenja.

4.6.3 Usklađena ili zajednička inspekcija

ELA odlučuje pokrenuti postupke u skladu sa smjernicama u pogledu tijeka rada kako bi državama članicama predložila da provedu usklađenu ili zajedničku inspekciju. U tom slučaju ELA postupa u skladu sa smjernicama u pogledu tijeka rada utvrđenima u odjeljku 3. Socijalni partneri mogu biti uključeni u provedbu inspekcije u skladu s nacionalnim pravom i praksom. ELA osigurava da su organizacije socijalnih partnera obaviještene o napretku i ishodima predmeta.

4.6.4 Analiza rizika

ELA državama članicama nudi svoje znanje i iskustvo za provedbu procjene/analize rizika. Na temelju Uredbe ELA u suradnji s državama članicama i, prema potrebi, socijalnim partnerima procjenjuje rizike i provodi analize u pogledu mobilnosti radne snage i koordinacije sustava socijalne sigurnosti u cijeloj Uniji. Procjena rizika i analiza obuhvaćaju teme

kao što su neravnoteže na tržištu rada, izazovi specifični za pojedine sektore i problemi koji se ponavljaju. ELA može provoditi i ciljane dubinske analize i studije kako bi istražila konkretne probleme. Pri procjeni rizika i analizi ELA, u mjeri u kojoj je to moguće, upotrebljava relevantne i aktualne statističke podatke dostupne iz postojećih istraživanja te osigurava komplementarnost s drugim agencijama ili službama Unije i nacionalnim tijelima, agencijama ili službama te se koristi njihovim znanjem i iskustvom u području prijevара, iskorištavanja, diskriminacije, predviđanja potreba za vještinama te zdravlja i sigurnosti na radu.

Kako ELA može pomoći?

Pružanjem tehničke, administrativne, financijske ili druge potpore kampanji za informiranje u svrhu rješavanja određenog pitanja.

Prilog 1. Opis predmeta

OPIS PREDMETA

Ova inspekcija provodi se u skladu s pravom ili praksom države članice u kojoj se provodi inspekcija. Ovaj sporazum ne utječe ni na koje postojeće bilateralne/multilateralne sporazume ni na memorandume o razumijevanju koje su sklopile države članice sudionice. Strane ovog sporazuma ispunjavaju samo dijelove koji su relevantni za predmet.

Predmet:

Referentna oznaka:

---

1. Kontekst predmeta

Navedite opći opis početne pritužbe ili informacija. Ukratko navedite sve relevantne informacije o predmetu i dokaze koji su već dostupni, na primjer one prikupljene u okviru preliminarnog istraživanja ili zajedničke procjene rizika ili već provedenih istraga, uključujući utvrđene povrede, te navedite informacije o mjerama koje su već poduzete za rješavanje problema na nacionalnoj razini ili razini EU-a, rezultate tih mjera i informacije o uključenosti drugih država članica ili dionika (ako je primjenjivo).

2. Sektor i subjekt (ili subjekti) nad kojima se provodi inspekcija u svakoj državi članici

Navedite sektor i, ako je to moguće u ovoj fazi, naziv poduzeća koje će biti predmet inspekcije.

3. Nacionalni koordinatori inspekcije

Navedite podatke za kontakt subjekta i osobe zadužene na nacionalnoj razini za koordinaciju predložene usklađene/zajedničke inspekcije u državi članici koja podnosi zahtjev i, ako je moguće, u drugim predmetnim državama članicama.

4. Ostali dionici i broj uključenih osoba

Navedite sve druge uključene nacionalne ili međunarodne organizacije, uključujući, ako je relevantno, organizacije socijalnih partnera.

5. Broj poduzeća i mobilnih radnika obuhvaćenih inspekcijom

Navedite procijenjeni broj poduzeća i mobilnih radnika (uključujući upućene radnike, samozaposlene osobe, osobe nekog drugog statusa (npr. vlasnik poduzeća, volonter)) koji su izravno obuhvaćeni ovim predmetom, kako bi ELA mogla procijeniti učinak mogućih povreda na radnike i/ili na tržište rada.

6. Procijenjeni troškovi koje će platiti ELA i druge vrste potpore

Navedite pojedinosti o potpori koja se traži od ELA-e za potrebe inspekcije, uključujući okvirno procijenjene troškove (za prijevoz, smještaj, usmeno prevođenje, pravne savjete, informatičke alate itd.).

Prilog 2.: Predložak sporazuma

PREDLOŽAK SPORAZUMA **XX/2020** O PREKOGRANIČNIM USKLAĐENIM I ZAJEDNIČKIM INSPEKCIJAMA

Ova inspekcija provodi se u skladu s pravom ili praksom države članice u kojoj se provodi inspekcija. Ovaj sporazum ne utječe ni na koje postojeće bilateralne/multilateralne sporazume ni na memorandume o razumijevanju koje su sklopile države članice sudionice. Ovaj sporazum ne uključuje pravne obveze za strane potpisnice, uz iznimku onih koje su opisane u Uredbi (EU) 2019/1149. Strane ovog sporazuma ispunjavaju samo dijelove koji su relevantni za predmet.

1. Strane sporazuma

Država članica A

Naziv koordinacijskog nacionalnog tijela za izvršavanje zakonodavstva:

Država članica B*

Naziv koordinacijskog nacionalnog tijela za izvršavanje zakonodavstva:

Europsko nadzorno tijelo za rad

2. Koordinator

Glavni koordinator

Ime i prezime glavnog koordinatora usklađene/zajedničke inspekcije:

[Glavni koordinator bit će zadužen za organizacijska i postupovna pitanja, uključujući izradu izvješća. Imenovana osoba u načelu bi trebala biti jedan od nacionalnih koordinatora ili nadležni službenik ELA-e.]

Država članica A

Ime i prezime nadležnog nacionalnog koordinatora:

Država članica B*

Ime i prezime nadležnog nacionalnog koordinatora:

Europsko nadzorno tijelo za rad

Ime i prezime nadležnog službenika ELA-e:

Ime i prezime nacionalnog časnika za vezu za [država članica A]:

Ime i prezime nacionalnog časnika za vezu za [država članica B*]:

3. Uloga gostujućih službenika iz drugih država članica i ELA-e koji sudjeluju u posjetu

(članak 9. stavak 3. i članak 9. stavak 5. uredbe o osnivanju)

* Ako je primjenjivo, dodajte države članice C, D itd.

4. Format i vremenski okvir inspekcije

Navedite je li riječ o zajedničkoj ili usklađenoj inspekciji te je li ona općenita ili je usmjerena na konkretno pitanje.

Strane su suglasne da će provesti:

- usklađenu** opću inspekciju
 usklađenu ciljanu inspekciju
 zajedničku opću inspekciju
 zajedničku ciljanu inspekciju

tijekom *[navedite konkretno razdoblje]*, koja će se odvijati u sljedećoj državi članici (ili državama članicama):

5. Opseg usklađene/zajedničke inspekcije

Definicije korištene terminologije možete pronaći u pojmovniku (na engleskom jeziku) koji je razvila Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada.

Svrha je usklađene/zajedničke inspekcije pronaći rješenje za:

- pitanja nepoštovanja primjenjivih europskih i nacionalnih pravila o slobodnom kretanju radnika i/ili
 pitanja nepoštovanja primjenjivih europskih i nacionalnih pravila o slobodnom kretanju usluga (upućivanje radnika)

Navedite ciljani gospodarski sektor:

Navedite kratkoročne i dugoročne ciljeve inspekcije:

[Kratkoročni ciljevi mogu biti osiguravanje povrata kazni, osiguravanje povrata doprinosa, zatvaranje poduzeća, zaštita mobilnih radnika itd. Dugoročni ciljevi mogu biti npr. smanjenje neprijavljenog rada u konkretnom sektoru.]

6. Koordinacija i potpora koje osigurava ELA

Navedite vrstu koordinacije ili potpore dogovorene s ELA-om i, ako je primjenjivo, navedite okvirni iznos zatražene financijske potpore:

[ELA može pružiti konceptualnu, logističku i tehničku potporu te prema potrebi pravne smjernice, uključujući i usluge pismenog i usmenog prevođenja.]

7. Drugi dionici

Navedite organizacije koje će biti uključene u provedbu inspekcije te njihovu ulogu.

8. Plan inspekcije

Strane ovog sporazuma izradit će detaljni plan inspekcije u skladu s obrascem iz Priloga.

Potpisi

Država članica A	Država članica B*	Europsko nadzorno tijelo za rad
Ime i prezime:	Ime i prezime:	Ime i prezime:
Funkcija:	Funkcija:	Funkcija:
Institucija:	Institucija:	Datum:
Datum:	Datum:	

Prilog 2.a: Plan inspekcije

PLAN INSPEKCIJE

Ovaj se plan inspekcije može primijeniti u svakom slučaju u kojem je predviđeno sudjelovanje osoblja ELA-e u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji. Čak i ako nije predviđeno sudjelovanje osoblja ELA-e, potiče se upotreba ovog plana inspekcije kao smjernice za sudionike te se on može upotrebljavati na dobrovoljnoj osnovi. Ovaj je dokument moguće prilagoditi pravu i praksama država članica koje sudjeluju u usklađenim i zajedničkim inspekcijama te on pruža detaljne primjere postupanja tijekom usklađene ili zajedničke inspekcije. Dijelovi ovog dokumenta prema potrebi se mogu ispuniti više puta, ovisno o broju država članica koje sudjeluju u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji (za države članice B, C, D itd.).

Predmet:

Referentna oznaka:

Informativni sastanci prije i nakon provedbe inspekcije

Opći dogovor o načinu održavanja informativnih sastanaka prije i nakon provedbe inspekcije

Primjer: Prije i nakon provedbe inspekcije održat će se informativni sastanak u [mjesto i vrijeme]. Od ključne je važnosti da sve uključene jedinice/osobe i, ako je to primjenjivo, članovi osoblja ELA-e, prisustvuju pripremi i ocjenjivanju djelovanja, razmjeni povratnih informacija i utvrđivanju naknadnih djelovanja koja mogu biti potrebna. Radi informiranja sudionika u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji trebalo bi objasniti njezine ciljeve:

- prikupljanje administrativnih dokumenata
- održavanje razgovora sa zaposlenicima i rukovoditeljima.

Informativni sastanak prije inspekcije s državom članicom A:

Tim A1

Adresa:
Vrijeme sastanka:

Tim A2

Adresa:
Vrijeme sastanka:

Informativni sastanak prije inspekcije s državom članicom B*:

Tim B1

Adresa:
Vrijeme sastanka:

Tim B2

Adresa:
Vrijeme sastanka:

Vrijeme dolaska na lokaciju na kojoj se odvija inspekcija: (dd. mm. gggg. ss:mm)

Subjekt nad kojim se provodi inspekcija: (naziv i podatci za kontakt)

Vlasnik/uprava: (ime i prezime i podatci za kontakt)

Podugovaratelji / povezana društva: (ime i prezime / naziv i podatci za kontakt)

Druge strane nad kojima se provodi inspekcija: (ime i prezime / naziv i podatci za kontakt)

Koordinacija razmjene podataka

Navedite osobu (ili više njih) koja će biti odgovorna za razmjenu svih relevantnih podataka, uključujući, ako je primjenjivo, jedinicu ELA-e odgovornu za koordinaciju i navedite komunikacijske kanale koji će se upotrebljavati (npr. sustav IMI). Navedite podatke za kontakt, na primjer ime i prezime, broj telefona i e-adresu.

* Ako je primjenjivo, dodajte države članice C, D itd.

Praktični dogovori u državi članici A

1. Sastav tima (ili timova) u državi članici A:

Tim 1.: npr. tim odgovoran za istragu glavnog subjekta nad kojim se provodi inspekcija, (pod)ugovaratelja itd.

Mjesto sastajanja:

Vrijeme sastajanja:

Koordinator tima: [ime i prezime i podatci za kontakt]

Ime i prezime	Broj telefona	Uloga
		npr. načelnik policije
		npr. načelnik inspektorata rada
		npr. inspektor rada
		npr. osoblje ELA-e

2. Opišite očekivane mjere koje treba poduzeti tim (ili timovi) u državi članici A:

npr.

- posjet glavnom subjektu nad kojim se provodi inspekcija u skladu s uobičajenim postupcima
- razgovor s poslodavcem
- saslušanje zaposlenika
- posjet računovodstvenom uredu u skladu s uobičajenim postupcima
- traženje relevantnih dokumenata i izrada preslika.

3. Željene informacije/dokumenti/dokazi koje je potrebno pribaviti od subjekta nad kojim se provodi inspekcija od [dd. mm. gggg.] nadalje:

npr.

- evidencije radnih sati, platne liste
- pisani ugovori
- e-poruke koje se odnose na osoblje
- svi ulazni/izlazni računi
- bankovne transakcije
- potvrde A1.

4. Metodologija i dodatne upute:

a) Razgovor sa zaposlenicima i drugim uključenim osobama:

- Opišite način na koji bi se trebao obaviti razgovor sa zaposlenicima i drugim uključenim osobama (poslodavcem, upraviteljem lokacijom, predstavnicima itd.) u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i ne dovodeći u pitanje nadležnosti i kolektivna prava socijalnih partnera, ako je primjenjivo, utvrđena nacionalnim pravom i/ili praksom.
- Naglasite da je radnicima potrebno objasniti njihova prava i obveze te im objasnite kako mogu imati koristi od suradnje.
- Upotrijebite standardizirane upitnike za razgovor prilagođene vrsti ispitanika (radnici, nadzornik, rukovoditelj, vozač, klijent itd.).
- Upoznajte se s upitnicima prije početka inspekcije.

- Prema potrebi angažirajte usmene prevoditelje (razumijevanje tereta dokaza i pravilno ispunjavanje zakonskih zahtjeva) i/ili kulturne posrednike (kako bi se olakšala komunikacija između inspektora i osoba s kojima vode razgovore, posebno kad je riječ o državljanima trećih zemalja).
- Uspostavite mješovite timove.

b) Prikupljanje informacija

- Pri dolasku na radno mjesto obratite posebnu pozornost na ono što ljudi rade, s kim rade, koju radnu odjeću nose itd. Pobrinite se da zabilježite svoja vizualna opažanja jer su ona važna. Ako je to prikladno i dopušteno u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, razmislite o snimanju fotografija/videozapisa.
- Posvetite odgovarajuću pozornost predanim osobnim ispravama. Moguće je da vam budu predane lažne isprave.
- Obratite pozornost na pojedinosti u pogledu službenih vozila (registarski broj itd.).
- Ako je primjenjivo, navedite posebnu vrstu dokaza koji bi se trebali prikupiti (npr. dokazi u obliku videozapisa, izvorni dokumenti).

c) Zamolbe za suradnike iz države članice B*:

- Ako zaposlenici spomenu da u državi članici B primaju socijalne naknade, obratite se [naziv] radi potvrde navedenog.
- Ako se tijekom inspekcija u državi članici B susretnete s vlasnikom (ili vlasnicima) subjekta (ili subjekata) nad kojim se provodi inspekcija, prikupite opsežne informacije u pogledu [xxxxx].

d) Sigurnosne upute:

- Sigurnost sudionika uvijek je najvažnija.
- Provjere uvijek zajedno provode najmanje dvije osobe.
- Sudionici što više održavaju kontakt očima.
- Sudionici nikad ne ostavljaju suradnika samog u poduzeću. Napuštanju lokacije na kojoj se provodi inspekcija uvijek mora prethoditi dogovor s glavnim koordinatorom.
- Navedite inspektorat/instituciju koji će osigurati sigurnosnu opremu.

e) Logistička organizacija:

- Prijevoz na mjesto na kojem se provodi inspekcija organizirat će [ime/naziv], a mjesto polaska je [mjesto] u [vrijeme].
- Sve jedinice koje sudjeluju u inspekciji nose identifikacijske isprave.
- Inspekcijским timovima osigurat će se sljedeća pomagala: [prijenosni skeneri, USB-i, fotoaparati/videokamere itd.].

f) Dodatne upute ili druge pojedinosti:

- Ako se pronađu dokumenti u papirnatom obliku, oni se zapljenjuju za potrebe izrade digitalnih kopija, a subjektu nad kojim se provodi inspekcija izdaje se potvrda.
- U razgovorima s administratorima važno je zabilježiti njihova imena i prezimena, e-adrese i brojeve telefona za buduće potrebe.
- Ako imate pravnih pitanja, možete se obratiti pravnom timu ELA-e na [e-adresa, telefon].

* Ako je primjenjivo, dodajte države članice C, D itd.

Prilog 3.: Izvješće nakon inspekcije

NACRT IZVJEŠĆA NAKON INSPEKCIJE XX/2020 ZA USKLAĐENE I ZAJEDNIČKE INSPEKCIJE

Ovo izvješće nakon inspekcije izrađuje se u skladu s pravom ili praksom države članice u kojoj se provodi inspekcija. Ispunjavaju se samo dijelovi izvješća nakon inspekcije koji su relevantni za predmet.

U skladu s pravom ili praksom država članica u kojima se provodi inspekcija, o nekim nalazima inspektorata možda će se trebati izvijestiti organizacije socijalnih partnera. U skladu s pravom ili praksom država članica u kojima se provodi inspekcija, o nekim se nalazima možda neće smjeti izvijestiti druge strane (npr. u kaznenim predmetima).

Predmet:

Referentna oznaka:

1. Opis inspekcije (sadržaj je moguće kopirati/zalijepiti iz sporazuma o inspekciji ako je taj dokument i dalje važeći)

Navedite institucije / tijela za izvršavanje zakonodavstva / organizacije socijalnih partnera iz svake države članice koji su bili izravno uključeni i odgovarajuće nacionalne koordinate.

Država članica A:

Država članica B:

Drugi dionici:

Datum inspekcije:

Opišite predmet inspekcije:

Navedite svrhu usklađene ili zajedničke inspekcije (opća, ciljana, daljnje praćenje) i pitanja obuhvaćena inspekcijom:

Opišite postupak usklađene ili zajedničke inspekcije (broj uključenih osoba, korištene istražne metode itd.):

* Ako je primjenjivo, dodajte države članice C, D itd.

Navedite troškove nastale u okviru inspekcije:					
2. Sudjelovanje ELA-e i/ili drugih dionika (sadržaj je moguće kopirati/zalijepiti iz sporazuma o inspekciji ako je taj dokument i dalje važeći)					
Ako je primjenjivo, opišite suradnju s Europskim nadzornim tijelom za rad:					
Ako je primjenjivo, opišite suradnju s drugim organizacijama (npr. Europolom, Eurojustom, socijalnim partnerima):					
3. Pojediniosti o subjektu (ili subjektima) nad kojim se provodi inspekcija (sadržaj je moguće kopirati/zalijepiti iz sporazuma o inspekciji ako je taj dokument i dalje važeći)					
<ul style="list-style-type: none"> • Naziv/nazivi: • Pravni status (poduzeće, partnerstvo itd.): • Odnos s drugim subjektima i poduzećima (npr. društvima kóerima): • Opis djelatnosti / gospodarskog sektora (ili više njih): • Broj mobilnih radnika: • Druge relevantne informacije o subjektu (ili subjektima): 					
4. Navedite ukupan broj poduzeća i mobilnih radnika (uključujući upućene radnike, samozaposlene osobe, osobe drugog statusa (npr. vlasnik poduzeća, volonter) obuhvaćenih inspekcijom	Poduzeća	Mobilni radnici	Upućeni radnici	Samozaposlene osobe	Osobe drugog statusa (npr. vlasnik poduzeća, volonter)
5. Opišite ishode usklađene ili zajedničke inspekcije. Ako je primjenjivo, navedite broj poduzeća i mobilnih radnika (uključujući upućene radnike, samozaposlene osobe, osobe drugog statusa (npr. vlasnik poduzeća, volonter)) na koje se odnosi povreda nastala u odgovarajućim područjima					
Nepoštovanje radnih prava mobilnih radnika u EU-u (npr. preniski iznosi isplaćenih plaća / neisplata plaća)					
Pogrešna isplata ili neisplata doprinosa za socijalno osiguranje i/ili nezakonito stečene socijalne naknade					
Prekogranični neprijavljeni rad					
Lažno upućivanje radnika					
Lažno samozapošljavanje					

Lažne, fiktivne ili nezakonite agencije za privremeno zapošljavanje					
Fiktivna poduzeća i fiktivni oblici poduzeća					
(Organizirano) nezakonito zapošljavanje državljana trećih zemalja					
Trgovina ljudima i/ili radno iskorištavanje					
Drugi nalazi (uključujući moguće nepravilnosti u primjeni prava Unije):					
Ukupan broj poduzeća / mobilnih radnika na koje se odnose prethodno navedene povrede	Poduzeća	Mobilni radnici	Upućeni radnici	Samozaposlene osobe	Osobe drugog statusa (npr. vlasnik poduzeća, volonter)
6. Ako je primjenjivo, navedite konkretne nalaze na temelju kojih zaključujete da je došlo do povrede zakonodavstva u drugim područjima	<ul style="list-style-type: none"> • porezno pravo: • pravo trgovačkih društava: • kazneno pravo: • imigracijsko pravo: 				
7. Mogu li inspekcijski timovi upotrebljavati podatke prikupljene u okviru inspekcije kao dokaze?					
8. Ako je primjenjivo, pružite dodatne informacije u slučaju da je potrebno prikupiti posebnu vrstu dokaza (videozapis, ovjerene preslike, izvorni dokumenti itd.).					
9. Pojasnite tko će provesti daljnje praćenje na temelju inspekcije.	Država članica A:	Država članica B*:	ELA:		
Kazneni progon (<i>sudjelovanje javnog tužitelja</i>)					
Građanski postupak uz sudjelovanje organizacija socijalnih partnera					
Upravna kazna					

Povrat socijalnih doprinosa			
Isplata plaća			
Povrat neopravdano isplaćenih socijalnih naknada			
Porezni doprinosi			
Druge prisilne mjere (oduzimanje dozvole, javna nabava itd.)			
Pomirenje ili drugi postupci izvansudskog rješavanja sporova			
Inspekcije za potrebe daljnjeg praćenja (uključujući uz potporu ELA-e)			
Eventualne druge aktivnosti za potrebe daljnjeg praćenja (na primjer povezivanje s institucijama i tijelima EU-a, međunarodnim organizacijama, tijelima trećih zemalja ili drugim dionicima te izvješćivanje njih)			
10. Jeste li o ishodima izvijestili druga relevantna tijela (u drugim državama članicama)?			
11. Jesu li na temelju prethodno navedenih nalaza potrebna dodatna prekogranična djelovanja, npr. preventivne kampanje, uključujući uz potporu ELA-e? Navedite konkretna djelovanja:			
12. Koje su naučene lekcije? Koje su operativne promjene potrebne radi poboljšanja postupka inspekcije?			
13. Ključni pokazatelji uspješnosti¹⁰			

¹⁰ Upišite „n. d.” (nije dostupno) za ključne pokazatelje uspješnosti koji nisu dostupni u trenutku izrade ovog izvješća ili o kojima nije moguće izvijestiti ELA-u.

Kvantitativni ključni pokazatelji uspješnosti					
Broj kazni u okviru predmeta (upravnih, građanskih i/ili kaznenih)					
Broj povrata poreznih/socijalnih doprinosa i izvršenih zaostalih plaćanja u okviru predmeta (upravnih, građanskih i/ili kaznenih)					
Broj administrativnih savjeta, upozorenja ili naloga itd. izdanih poduzećima					
Kvalitativni ključni pokazatelji uspješnosti					
Dostupnost i primjerenost relevantnih materijala i smjernica za provedbu usklađene ili zajedničke inspekcije	☐ Potpuno nedostupni	☐ U manjoj mjeri dostupni	☐ Umjereno dostupni	☐ U velikoj mjeri dostupni	☐ Potpuno dostupni
	☐ Potpuno neprimjereni	☐ U manjoj mjeri primjereni	☐ Umjereno primjereni	☐ Vrlo primjereni	☐ Potpuno primjereni
Razina poznavanja zakonodavstva EU-a i/ili nacionalnih praksi drugih država članica u kontekstu izvršavanja zakonodavstva o prekograničnoj mobilnosti radne snage	☐ Vrlo niska	☐ Niska	☐ Srednja	☐ Visoka	☐ Vrlo visoka
Razina komunikacije i suradnje među sudionicima u usklađenim ili zajedničkim inspekcijama	☐ Vrlo niska	☐ Niska	☐ Srednja	☐ Visoka	☐ Vrlo visoka
Razina jednostavnosti upotrebe dokaza dobivenih u okviru usklađenih ili zajedničkih inspekcija u upravnom ili kaznenom postupku	☐ Posve teško	☐ Vrlo teško	☐ Umjereno teško	☐ Vrlo jednostavno	☐ Posve jednostavno
Broj članova osoblja uključenih u usklađenu ili zajedničku inspekciju	☐ Potpuno nedostatan	☐ Donekle nedostatan	☐ Dostatan	☐ Uglavnom dostatan	☐ Potpuno dostatan
Razina jezičnih prepreka uočenih tijekom usklađene ili zajedničke inspekcije	☐ Vrlo niska	☐ Niska	☐ Srednja	☐ Visoka	☐ Vrlo visoka
Kvalitativna procjena	<i>Navedite dodatne komentare ili prijedloge mogućih poboljšanja na temelju vaše procjene kvalitete.</i>				

Prilog 4.: Pregled pravne osnove za usklađene i zajedničke inspekcije u državama članicama

Cilj i opseg istraživanja

Glavni je cilj ovog kratkog pregleda prikazati pravnu osnovu za prekogranične zajedničke inspekcije na razini država članica EU-a, ako ona postoji, i utvrditi mogu li se dokazi prikupljeni u okviru tih inspekcija u jednoj državi članici upotrebljavati u nacionalnim sudskim postupcima ili upravnim postupcima u drugoj državi članici te objasniti s kojim se ograničenjima, ako ona postoje, susreće strani inspektor koji posjećuje zemlju domaćina.

U tu su se svrhu u okviru istraživanja razmatrala sljedeća pitanja u suradnji sa stručnjacima iz ELA-ine Radne skupine za inspekcije u razdoblju od lipnja do kolovoza 2020. (za više informacija vidjeti tablice u nastavku):

- ❑ Postoji li pravna osnova za prekogranične zajedničke inspekcije rada na razini država članica EU-a?
- ❑ Koje su nadležnosti gostujućeg inspektora koji sudjeluje u posjetu u okviru prekogranične zajedničke inspekcije koja se provodi u određenoj državi članici EU-a?
- ❑ Mogu li se dokazi prikupljeni u okviru tih inspekcija u jednoj državi članici upotrebljavati u nacionalnim sudskim ili upravnim postupcima u drugoj državi članici?

Iako se praksa provedbe prekograničnih inspekcija, bilo da je riječ o zajedničkoj ili usklađenoj operaciji, još nije ustalila, možemo zaključiti da suradnja među državama članicama postaje sve češća. Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (sustav IMI) ima važnu ulogu u sigurnoj razmjeni informacija među državama članicama te u većini slučajeva omogućuje upotrebu dokaza iz stranih zemalja u nacionalnim upravnim ili sudskim postupcima.

Nejasna pravna osnova za prekogranične inspekcije priječi češću suradnju

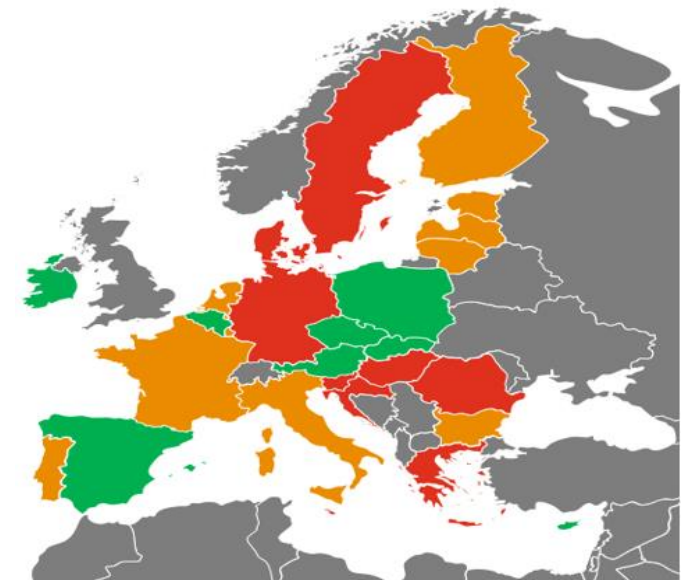
Kratko istraživanje o pratećem zakonodavnom okviru pokazalo je znatne razlike u pravnoj osnovi za prekograničnu suradnju (vidjeti sliku 11. Pravna osnova za prekogranične zajedničke inspekcije u državama članicama). Iako se u brojnim zemljama primjenjuju zakonodavne odredbe koje bi se moglo prilagoditi potrebama provedbe usklađenih ili zajedničkih inspekcija, npr. položaj vanjskog stručnjaka u okviru inspekcije, posebne su zakonodavne odredbe za prekogranične usklađene i zajedničke inspekcije rijetkost. Međutim, zemlje u kojima nije uspostavljena takva pravna osnova prekogranične inspekcije mogu provoditi na temelju, na primjer, *ad hoc* privremenih sporazuma.

Iako u većini država članica postoji mogućnost prekogranične suradnje, nejasna pravna osnova u

određenoj mjeri priječi suradnju s obzirom na to da inspektori ili koordinatori nisu sigurni smiju li na temelju postojećeg zakonodavstva provesti usklađenu ili zajedničku inspekciju.

Među svim državama članicama njih osam ima uspostavljen neki oblik nacionalnog prava kojim su uređene mogućnosti za provedbu prekograničnih inspekcija (no ne uvijek i posebne odredbe za takve inspekcije). Deset država članica sklopilo je neki oblik bilateralnog/multilateralnog sporazuma za prekogranične inspekcije, ali nemaju na snazi posebno nacionalno pravo za takvu suradnju. Devet država članica izvijestilo je o tome da nemaju nikakav pravni okvir za prekogranične inspekcije. U nekim zemljama nije potreban pravni akt za provedbu usklađene ili zajedničke inspekcije – *ad hoc* sporazume moguće je sklopiti bez postojanja posebne pravne osnove.

Slika 11. Pravna osnova za prekogranične zajedničke inspekcije u državama članicama

■ Nacionalno pravo
 ■ Bi/multilateralni sporazumi
 ■ Bez pravnog okvira

Napomena: U nekim zemljama nije potreban pravni akt za provedbu usklađene ili zajedničke inspekcije; *ad hoc* sporazume moguće je sklopiti bez postojanja posebne pravne osnove.

Izvor: Pregled nacionalnog zakonodavstva 2020., Radna skupina za inspekcije

U većini država članica gostujući inspektori smiju biti prisutni u svojstvu promatrača

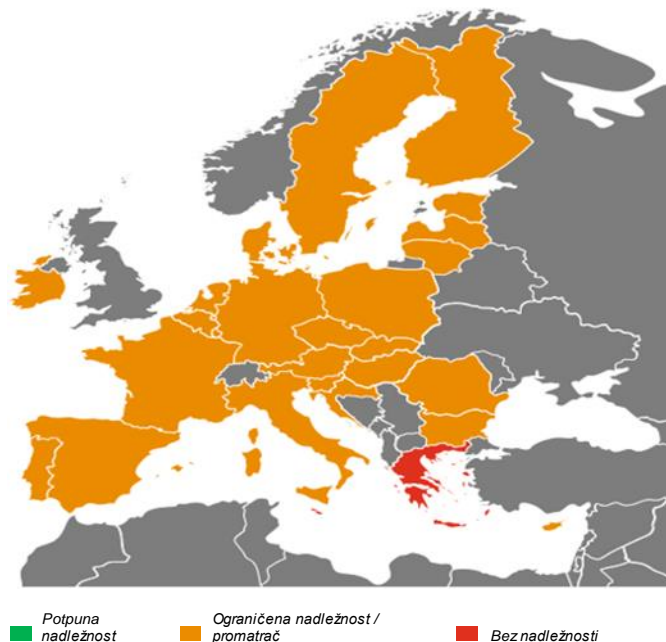
Sveobuhvatni pravni okvir za prekograničnu suradnju pomaže državama članicama da nadvladaju početne prepreke i potiču zajedničke ili usklađene aktivnosti. Istraživanje je pokazalo da se određene odredbe nacionalnog zakonodavstva u pravilu mogu primijeniti u svrhu omogućavanja sudjelovanja stranog inspektora u inspekciji u ulozi promatrača (vidjeti sliku 12. Uloga stranog inspektora u inspekciji).

Gostujući inspektor u 25 država članica imaće ograničenu nadležnost koja odgovara ulozi promatrača ili druge posebne nadležnosti.

U dvije države članice (Grčkoj i Malti) gostujući inspektor neće imati nikakvu nadležnost. Gostujući inspektor ni u jednoj državi članici neće imati potpunu nadležnost u okviru prekogranične zajedničke inspekcije, tj. nadležnost koja odgovara nadležnosti lokalnog inspektora.

Slika 12. Uloga stranog inspektora u inspekciji

Izvor: Pregled nacionalnog zakonodavstva 2020., Radna skupina za inspekcije

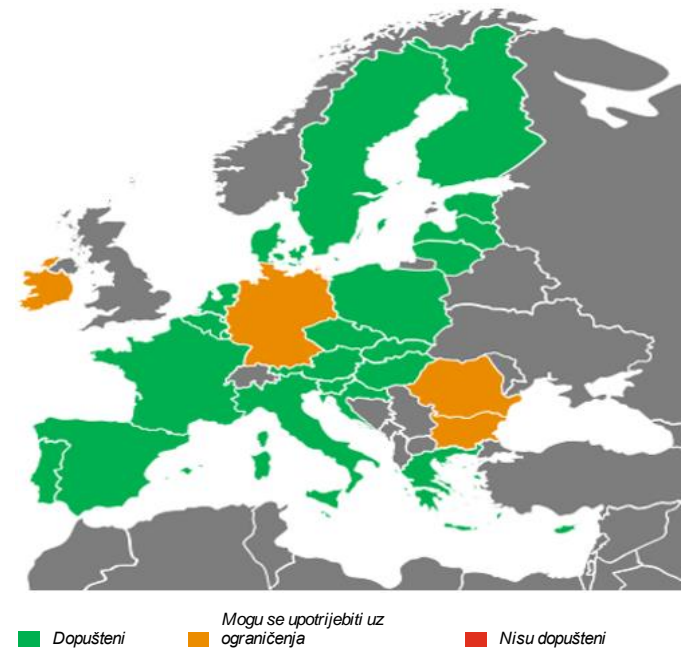
Dokazi iz drugih država članica u većini se država članica mogu upotrebljavati u sudskim ili upravnim postupcima

Iako pravna osnova za prekograničnu suradnju nije izričita u većini država članica, dokazi prikupljeni u okviru suradnje s drugim državama članicama u pravilu se mogu upotrebljavati u sudskim ili upravnim postupcima. Sustav IMI uglavnom se navodi kao najpouzdaniji i najčešće upotrebljavan mehanizam za potporu suradnji ili čak uvjet za dopuštanje dokaza u sudskim ili upravnim postupcima.

Kad je riječ o upotrebi **dokaza pred sudom prikupljenih tijekom inspekcije provedene u drugoj državi članici**, 23 države članice dopuštaju takvu upotrebu dokaza (vidjeti sliku 13. Upotreba dokaza iz drugih država članica u nacionalnim sudskim postupcima). U većini se slučajeva preporučuje dokaze podnijeti putem sustava IMI kako bi se osigurala njihova dopuštenost.

Četiri države članice navele su da upotreba takvih dokaza pred sudom može biti problematična. Na primjer, u Bugarskoj postoje proturječnosti u sudskoj praksi u pogledu dopuštenosti dokaza, a u Rumunjskoj dopuštenost ovisi o odluci suda u konkretnom predmetu.

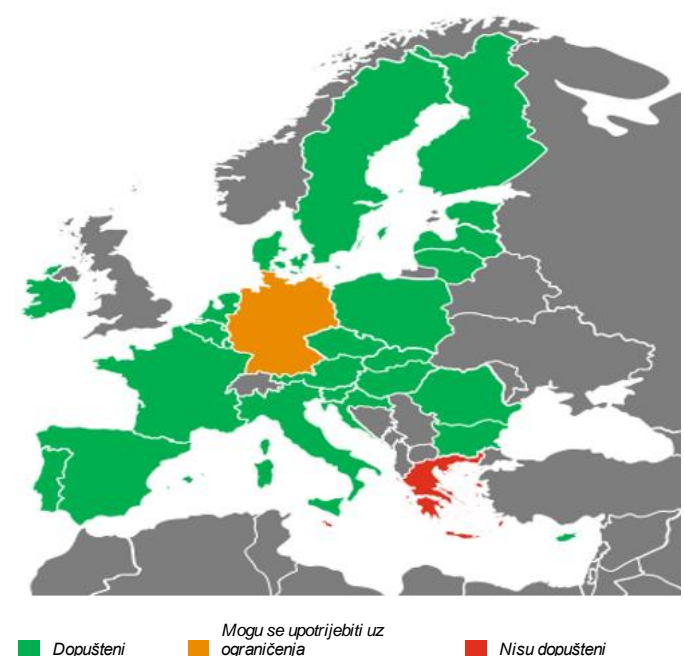
Slika 13. Upotreba dokaza iz drugih država članica u nacionalnim sudskim postupcima

Izvor: Pregled nacionalnog zakonodavstva 2020., Radna skupina za inspekcije

Kad je riječ o upotrebi dokaza u **upravnim postupcima**, 24 države članice dopuštaju takvu upotrebu dokaza (vidjeti sliku 14. Upotreba dokaza iz drugih država članica u nacionalnim upravnim postupcima). I ovdje se u većini slučajeva preporučuje dokaze podnijeti putem sustava IMI kako bi se osigurala njihova pravilna obrada i upotreba u upravnim postupcima. Samo su dvije države članice (Grčka i Malta) navele da se dokazi prikupljeni tijekom inspekcije provedene u drugoj državi članici ne mogu upotrebljavati u upravnim postupcima.

Slika 14. Upotreba dokaza iz drugih država članica u nacionalnim upravnim postupcima

Izvor: Pregled nacionalnog zakonodavstva 2020., Radna skupina za inspekcije

Postoji li pravni okvir za prekogranične zajedničke inspekcije? (detaljni rezultati)

Država članica	DA – nacionalno pravo	DA – multilateralni/bilateralni sporazumi	NE
Austrija	Zakon o sprječavanju dampainga plaća i socijalnog dampainga (<i>Lohn- und Sozialdumping-Bekämpfungsgesetz</i> , LSD-BG), članak 17. stavak 1.		
Belgija	Zakon o kaznenim djelima u području socijalne sigurnosti (članci 56. i 57.)	Da, sklopljeni su razni bilateralni/multilateralni sporazumi (nisu pružene pojedinosti).	
Bugarska		Bilateralni sporazumi sklopljeni s Francuskom, Njemačkom, Poljskom i Norveškom	
Hrvatska			Ne.
Cipar	Zakon br. 63.i iz 2017. kojim se uređuju upućivanje radnika u okviru pružanja usluga i druga relevantna pitanja, Dio II.: Primjena odredbi Zakona, članci 17. i 18.		
Češka	Zakonom br. 255/2012 Zb. o nadzoru (člankom 6.) predviđa se moguće sudjelovanje inspektora iz druge države članice u inspekciji koja se provodi u Češkoj.		
Danska			Ne.
Estonija		Sporazumi o suradnji s ograničenim područjem primjene okvira sklopljeni su s Južnom Finskom, baltičkim državama i Norveškom te se njima omogućuju zajednička djelovanja. Sporazum o suradnji sklopljen s Poljskom uglavnom je usmjeren na razmjenu informacija.	
Finska		Bilateralni sporazum sklopljen s Estonijom	
Francuska		Sporazumi sklopljeni s Njemačkom, Belgijom, Bugarskom, Luksemburgom, Španjolskom, Nizozemskom i Portugalom Sporazum s Italijom u završnoj je fazi (<i>podatci od 20. listopada 2020.</i>).	
Njemačka			Ne.
Grčka			Ne.
Mađarska			Ne.
Irska	Članak 35. Zakona o radnim odnosima iz 2015. čini osnovu za bilateralne sporazume sklopljene radi (a) pružanja informacija i (b) pružanja druge vrste pomoći koja će drugoj strani olakšati obavljanje njezinih funkcija.	Sporazumi sklopljeni s Ujedinjenom Kraljevinom i Portugalom	
Italija		Sporazumi s Francuskom i Rumunjskom u završnoj su fazi (<i>podatci od 20. listopada 2020.</i>).	

Država članica	DA – nacionalno pravo	DA – multilateralni/bilateralni sporazumi	NE
Latvija		Sporazumi o suradnji sklopljeni su s Estonijom i Litvom te se njima omogućuje zajedničko djelovanje.	
Litva		Sporazumi o suradnji sklopljeni su s baltičkim državama (Estonijom i Latvijom) i Norveškom te se njima omogućuje zajedničko djelovanje. Sporazum o suradnji sklopljen s Poljskom uglavnom je usmjeren na razmjenu informacija.	
Luksemburg		Na snazi je Ugovor o osnivanju Beneluške gospodarske zajednice (međuvladina suradnja između Belgije, Nizozemske i Luksemburga); bilateralni sporazum sklopljen je s Francuskom.	
Malta			Ne.
Nizozemska		Da, sklopljeni su razni bilateralni/multilateralni sporazumi (nisu pružene pojedinosti).	
Poljska	Članak 22. stavak 3. Zakona od 13. travnja 2007. o Nacionalnom inspektoratu rada – u dijelu koji obuhvaća poštovanje radnog prava, posebno pravila i propise u području sigurnosti i zdravlja na radu te odredbe o zakonitosti zaposlenja i drugog plaćenog rada. Navedena se odredba ne odnosi na inspekcije koje provodi Zavod za socijalno osiguranje.	Sporazum je sklopljen s Bugarskom, Danskom, Estonijom, Norveškom i Slovačkom. Nacionalni inspektorat rada sklopio je sporazume o suradnji i s inspektoratima rada iz drugih zemalja Europskog gospodarskog prostora, kojima se u načelu propisuje razmjena informacija.	
Portugal		Portugal i Španjolska provode zajedničke inspekcije i razmjenjuju informacije o nezgodama na radu, minimalnim plaćama upućenih radnika, uvjetima smještaja (Galicija – Braga); bilateralni sporazumi sklopljeni su s Francuskom i Bugarskom u vezi s razmjenom informacija.	
Rumunjska			Ne.
Slovačka	Zakonom br. 125/2006 Zb. o Inspektoratu rada (člankom 7. stavkom 3. točkom (q) i člankom 15.) predviđa se mogućnost sudjelovanja inspektora iz druge države članice u inspekciji koja se provodi u Slovačkoj i to u svojstvu pozvanog vanjskog stručnjaka.	Sporazum o bilateralnoj suradnji i razmjeni informacija sklopljen s Poljskom	
Slovenija			Ne.
Španjolska	Zakon 23/2015 kojim se uređuje sustav Inspektorata rada i socijalne sigurnosti	Na snazi su sporazumi sklopljeni s Poljskom, Portugalom i Francuskom.	
Švedska			Ne.

Koje su nadležnosti stranog gostujućeg inspektora koji sudjeluje u zajedničkoj inspekciji koja se provodi u vašoj državi članici? (detaljni rezultati)

Država članica	Potpuna nadležnost	Ograničena nadležnost / promatrač	Drugo / nedopuštena prisutnost
Austrija		Sudjelovanje u svojstvu promatrača moguće je samo u inspekcijama koje se odnose na minimalne naknade i poštovanje administrativnih zahtjeva u poduzećima koja upućuju radnike.	
Belgija		Nadležnosti bi trebale biti opisane u bilateralnim sporazumima, no u praksi nijednim bilateralnim sporazumom nije propisana konkretna uloga inspektora.	
Bugarska		Gostujući inspektor može biti prisutan, ali samo u svojstvu promatrača i uz izričitu privolu poslodavca (nad kojim se provodi inspekcija).	
Hrvatska		Samo u svojstvu promatrača.	
Cipar		Gostujući inspektor može biti prisutan, ali samo u svojstvu promatrača.	
Češka		Gostujući inspektor može sudjelovati u posjetu svojstvu subjekta s posebnim statusom, takozvane „pozvane osobe”, ako ga češko inspeksijsko tijelo ovlasti da bude takva pozvana osoba za potrebe provedbe inspekcije. Konkretna prava pozvane osobe proizlaze iz svrhe inspekcije u kojoj ta osoba sudjeluje, tj. pozvana osoba sudjeluje u onim djelovanjima strane koja provodi inspekciju koja odgovaraju razloku zbog kojeg pozvana osoba sudjeluje u inspekciji.	
Danska		Gostujući inspektor može sudjelovati u inspekciji u svojstvu promatrača pod uvjetom da poslodavac (vlasnik) poduzeća nad kojim se provodi inspekcija dopusti prisustvovanje stranog inspektora.	
Estonija		Samo u svojstvu promatrača.	
Finska		Gostujući inspektor može biti prisutan, ali samo u svojstvu promatrača.	
Francuska		Samo u svojstvu promatrača.	
Njemačka		Gostujući inspektor može biti prisutan, ali samo u svojstvu promatrača i uz izričitu privolu poslodavca (nad kojim se provodi inspekcija). Gostujući inspektor koji sudjeluje u posjetu u ulozi promatrača nema nikakvu nadležnost.	
Grčka			Pravnim okvirom za inspekcije nacionalnom tijelu za inspekciju rada dodijeljene su isključive nadležnosti u području inspekcija. Postojećim zakonodavstvom ni u kojem se slučaju ne predviđa prisutnost drugih inspektora.
Mađarska		Budući da u Mađarskoj nije uspostavljen pravni okvir kojim se uređuju prekogranične zajedničke inspekcije, nadležnosti nisu utvrđene u pravnim propisima, ali gostujući inspektor potencijalno bi tijekom prekogranične zajedničke inspekcije mogao biti prisutan u svojstvu promatrača.	
Irska		Samo u svojstvu promatrača.	
Italija		Samo u svojstvu promatrača.	

Država članica	Potpuna nadležnost	Ograničena nadležnost / promatrač	Drugo / nedopuštena prisutnost
Latvija		Samo u svojstvu promatrača, ako se pribavi privola vlasnika objekta nad kojim se provodi inspekcija.	
Litva		Samo u svojstvu promatrača.	
Luksemburg		Samo u svojstvu promatrača (bez ikakve nadležnosti).	
Malta			Malteškim pravom ne razmatra se mogućnost sudjelovanja stranog gostujućeg inspektora u inspekcijama.
Nizozemska		Strani inspektori mogu biti pratnja nizozemskim inspektorima tijekom inspekcije, ali nemaju nikakvu nadležnost te im poslodavac (vlasnik) poduzeća nad kojim se provodi inspekcija može uskratiti pristup poslovnim prostorima.	
Poljska		Gostujući/strani inspektor može provoditi inspekciju isključivo zajedno s lokalnim inspektorom, nakon što ga se za to osobno ovlasti. Strani inspektori rada aktivnosti ne smiju započinjati sami. Njihova uloga u okviru inspekcije dopunjuje primarnu ulogu poljskih inspektora. Navedena se nadležnost ne odnosi na inspekcije koje provodi Zavod za socijalno osiguranje.	
Portugal		Samo u svojstvu promatrača.	
Rumunjska		Samo u svojstvu promatrača.	
Slovačka		Ograničene nadležnosti u odnosu na slovačkog inspektora rada, međutim, uloga je veća od one samog promatrača: strani gostujući inspektor koji sudjeluje u posjetu može imati ulogu pozvanog vanjskog stručnjaka utemeljenu na pisanom ovlaštenju inspektorata rada i može, na primjer: i. ući u poslovne prostore u pratnji slovačkog inspektora rada, ii. provoditi nadzor, ispitivanja, istrage i druge aktivnosti, tražiti informacije i objašnjenja u pogledu poštovanja određenih odredbi i obveza koje proizlaze iz kolektivnih ugovora, iii. tražiti na uvid dokumentaciju, evidencije ili druge dokumente potrebne za izvršavanje inspekcije rada i tražiti preslike tih dokumenata, iv. uzimati uzorke materijala i tvari. Te nadležnosti gostujućeg inspektora važeće su samo u okviru tekuće inspekcije rada koju provodi slovački inspektor rada.	
Slovenija		Inspektori iz drugih država članica (ili bilo koji drugi sudionici) smiju prisustvovati inspekciji uz prethodno odobrenje poslodavca.	
Španjolska		Na temelju bilateralnih sporazuma, nadležna tijela drugih država članica smiju sudjelovati u inspekciji koja se provodi u Španjolskoj, i to ne samo kao promatrači, već i kao sudionici s ograničenim nadležnostima.	
Svedska		Samo u svojstvu promatrača.	

Mogu li se dokazi prikupljeni u okviru inspekcije provedene u drugoj državi članici upotrebljavati kao dokazi pred sudom? (detaljni rezultati)

Država članica	DA	NE / Ograničenja
Austrija	Da.	
Belgija	Da.	
Bugarska		Postoje proturječnosti u sudskoj praksi u pogledu dopuštenosti dokaza. U postupovnom pravu nema izričitih odredbi u pogledu uporabe i dopuštenosti takvih dokaza na sudu.
Hrvatska	Dokaze je potrebno dostaviti putem sustava IMI.	
Cipar	Dokaze je potrebno dostaviti putem sustava IMI.	
Češka	Dokazi koji mogu pomoći u razjašnjavanju sadržaja predmeta u pravilu se mogu predočiti kao dokazi u okviru sudskog postupka, pod uvjetom da su zakonito pribavljeni. Kad je riječ o upravnim i kaznenim postupcima, dokazi koji su pretraženi, pribavljeni ili izvedeni na nezakonit način u načelu se ne smiju upotrebljavati u postupcima pred sudom.	
Danska	Da.	
Estonija	Dokazi koje prikupi nadležno tijelo strane države isto se tako smatraju dokazima pri provedbi obveza u skladu sa Zakonom o radnim uvjetima zaposlenika upućenih u Estoniju. Sudovi u Estoniji ne odlučuju o novčanim kaznama osim ako poslodavci osporavaju novčanu kaznu koju je izrekao Inspektorat rada.	
Finska	U Finskoj se dokumenti iz drugih država članica mogu upotrebljavati u kaznenim postupcima. Finsko nadležno tijelo može podnijeti zahtjev nadležnom tijelu druge države članice da osigura ili dostavi dokument ako je to dopušteno pravom predmetne države članice. Zahtjev se podnosi u skladu s postupkom koji zahtijeva predmetna država članica te u skladu s dogovorom između Finske i predmetne države članice. Postupak primanja dokumenata iz druge države članice obično se provodi putem sustava IMI, ali u Zakonu o upućivanju radnika ne postoji pravni zahtjev za provedbu tog postupka u kaznenim istragama.	
Francuska	Dokaze je potrebno dostaviti putem sustava IMI.	
Njemačka		U upravnim postupcima mogu se upotrijebiti podatci/informacije koje su razmijenila nadležna tijela država članica u okviru uzajamne pomoći (službeni zahtjevi za uzajamnu pomoć / razmjena informacija bez prethodnog zahtjeva (spontana razmjena)).
Grčka	Uz određene uvjete: dokazi se mogu upotrebljavati samo ako su službeno prevedeni te oni podliježu slobodnoj ocjeni nacionalnog suda.	
Mađarska	Da.	

Država članica	DA	NE / Ograničenja
Irska		Člankom 27. stavkom 7. Zakona o radnim odnosima iz 2015. predviđena je iznimka u pogledu samooptužujućih izjava ili priznanja danih u skladu s ovlastima inspektora da zahtijeva od pojedinca da pruži dodatne informacije i odgovara na pitanja.
Italija	Trebalo bi napomenuti da dokazi koje prikupljaju javni službenici (na primjer talijanski inspektori) imaju veću vrijednost pred sudom. Osim toga, kad je riječ o predmetima koji se odnose na upućivanje radnika, preporučuje se upotreba sustava IMI zbog njegove jasne pravne osnove.	
Latvija	Dokumenti se moraju pribaviti na zakonit način i dostaviti putem sustava IMI. Dokaze je potrebno službeno prevesti na latvijski jezik i oni moraju ispunjavati jednake uvjete kao dokazi prikupljeni u Latviji.	
Litva	Dokaze je potrebno dostaviti putem sustava IMI.	
Luksemburg	Na temelju popratnih dokumenata u kontekstu povrede nacionalnog zakonodavstva.	
Malta	Opće načelo koje se primjenjuje jest to da se moraju predložiti najbolji dokazi. Zbog toga se od stranog inspektora koji je prikupio dokaze može zatražiti da svjedoči.	
Nizozemska	Dokazi moraju ispunjavati jednake uvjete kao dokazi prikupljeni u Nizozemskoj. Informacije koje se razmjenjuju putem sustava IMI u većini će slučajeva ispunjavati te uvjete.	
Poljska	Da. Dokaze je potrebno prikupiti na zakonit način u skladu s poljskim zakonodavstvom te oni podliježu proizvoljnoj ocjeni nacionalnog suda. Dokumente na stranom jeziku u pravilu je potrebno prevesti na poljski jezik, a mogu biti potrebne i dodatne ovjere.	
Portugal	Dokazi se moraju prikupiti na zakonit način u skladu s portugalskim pravom.	
Rumunjska		Dopuštenost dokaza ovisi o sudu (odnosno njegovoj odluci).
Slovačka	Da, dokazi se moraju prikupiti na zakonit način u skladu sa slovačkim pravom te oni podliježu slobodnoj ocjeni nacionalnog suda.	
Slovenija	Kako bi se mogao upotrijebiti kao dokaz, strani dokument potrebno je ovjeriti, a na temelju uvjeta uzajamnosti taj dokument ima jednaku dokaznu snagu kao nacionalna javna isprava. Međutim, upotreba dokaza ovisi o okolnostima konkretnog predmeta. Potrebno je ispuniti odgovarajuće odredbe postupovnih zakona.	
Španjolska	Da.	
Švedska	Da.	

Mogu li se dokazi prikupljeni u okviru inspekcije provedene u drugoj državi članici upotrebljavati kao dokazi u upravnom postupku? (detaljni rezultati)

Država članica	DA	NE / Ograničenja
Austrija	Da.	
Belgija	Da.	
Bugarska	Da.	
Hrvatska	Dokaze je potrebno dostaviti putem sustava IMI.	
Cipar	Dokaze je potrebno dostaviti putem sustava IMI.	
Češka	Dokazi koji pomažu u razjašnjavanju sadržaja predmeta u pravilu se mogu predočiti kao dokazi u okviru upravnog postupka, pod uvjetom da su zakonito pribavljeni. Dokazi koje prikupi inspeksijsko tijelo iz druge države članice moraju se dostaviti češkom inspeksijskom tijelu na način iz kojeg je vidljivo da dokaze dostavlja određeno strano tijelo, vrijeme dostavljanja dokaza i način dostavljanja dokaza (putem sustava IMI, pružatelja poštanskih usluga ili na neki drugi način). Uz dokaze koji nisu na češkom ili slovačkom jeziku mora se priložiti službeni prijevod na češki jezik, osim ako upravno tijelo ne zahtijeva takav prijevod.	
Danska	Da.	
Estonija	Kad je riječ o upravnim postupcima, dokazi koje prikupi nadležno tijelo strane države isto se tako smatraju dokazima pri provedbi obveza u skladu sa Zakonom o radnim uvjetima zaposlenika upućenih u Estoniju. Napominjemo da u praksi obično tražimo da nam se dokazi proslijede putem sustava IMI kako bi se osigurala usklađenost s pravilima o zaštiti podataka.	
Finska	Ako se predmet ne odnosi na nametanje administrativnih novčanih kazni, već je riječ o dokazima koji su prikupljeni u drugoj državi članici i koje su zatražila finska tijela nadležna za sigurnost i zdravlje na radu, smatramo da ne postoji pravni zahtjev za uporabu sustava IMI. U skladu s finskim Zakonom o upućivanju radnika, finsko nadležno tijelo može podnijeti zahtjev nadležnom tijelu druge države članice Europske unije da osigura ili dostavi dokument ako je to dopušteno pravom predmetne države članice. Zahtjev se podnosi u skladu s postupkom koji zahtijeva predmetna država članica te u skladu s dogovorom između Finske i predmetne države članice.	
Francuska	Dokaze je potrebno dostaviti putem sustava IMI.	

Država članica	DA	NE / Ograničenja
Njemačka		U upravnim postupcima mogu se upotrijebiti podatci/informacije koje su razmijenila nadležna tijela država članica u okviru uzajamne pomoći (službeni zahtjevi za uzajamnu pomoć / razmjena informacija bez prethodnog zahtjeva (spontana razmjena)).
Grčka		Ne.
Mađarska	Da.	
Irska	Dokazi se moraju pribaviti u skladu s ovlastima inspektora utvrđenima u članku 27. Zakona o radnim odnosima iz 2015.	
Italija	Kad je riječ o predmetima koji se odnose na upućivanje radnika, preporučuje se upotreba sustava IMI zbog njegove jasne pravne osnove.	
Latvija	Dokaze je potrebno službeno prevesti na latvijski jezik i oni moraju ispunjavati jednake uvjete kao dokazi prikupljeni u Latviji.	
Litva	Dokaze je potrebno dostaviti putem sustava IMI.	
Luksemburg	Na temelju popratnih dokumenata u kontekstu povrede nacionalnog zakonodavstva.	
Malta		Ne.
Nizozemska	Dokazi moraju ispunjavati jednake uvjete kao dokazi prikupljeni u Nizozemskoj. Informacije koje se razmjenjuju putem sustava IMI u većini će slučajeva ispunjavati te uvjete.	
Poljska	Službeni dokumenti stranog podrijetla u načelu podliježu slobodnoj ocjeni tijela koje donosi odluku, osim ako nije drukčije utvrđeno konkretnim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima. Dokumente na stranom jeziku potrebno je prevesti na poljski jezik, a mogu biti potrebne i ovjere.	
Portugal	Dokazi se moraju prikupiti na zakonit način u skladu s portugalskim pravom.	
Rumunjska	Dokaze je potrebno dostaviti putem sustava IMI.	
Slovačka	Dokaze je potrebno poslati putem sustava IMI ili drugog jedinstvenog mehanizma jer se na taj način povećava njihova pravna snaga. Međutim, dokaze je u pravilu moguće dostaviti na bilo koji način koji je i. primjeren za utvrđivanje i razjašnjavanje stvarnog stanja, i ii. u skladu sa zakonom.	
Slovenija	Kako bi se mogao upotrijebiti kao dokaz, strani dokument potrebno je ovjeriti, a na temelju uvjeta uzajamnosti taj dokument ima jednaku dokaznu snagu kao nacionalna javna isprava. Uvjet uzajamnosti ne primjenjuje se na potvrde. Međutim, upotreba dokaza ovisi o okolnostima konkretnog predmeta. Potrebno je ispuniti odgovarajuće odredbe postupovnih zakona.	
Španjolska	Dokazi se mogu upotrebljavati u upravnom postupku koji je pokrenuo inspektorat rada i socijalne sigurnosti.	
Švedska	Da.	

Stupanje u kontakt s Europskim nadzornim tijelom za rad

E-poštom:

- e-poštom: EMPL-ELA-INSPECTIONS@ec.europa.eu
- posjetom mrežnom mjestu: <https://www.ela.europa.eu/contact.html>

Pronalaženje informacija o ELA-i

Na internetu

Informacije o Europskom nadzornom tijelu za rad dostupne su na mrežnom mjestu: <https://www.ela.europa.eu/index.html>.

Publikacije EU-a

Besplatne publikacije EU-a i one koje se naplaćuju možete preuzeti ili naručiti preko internetske knjižare EU Bookshop na adresi: <http://bookshop.europa.eu>.

Pravo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama EU-a, uključujući sve pravne akte EU-a od 1951. na svim službenim jezicima, posjetite mrežno mjesto EUR-Lex na adresi: <http://eur-lex.europa.eu>.

